

Finansal Kurumlar Birliği

Ekonomik Görünüm Endeksi Bülteni

2025 TEMMUZ

Akademik Danışmanlar

Doç. Dr. İbrahim SİRMA
Prof. Dr. Murat ŞEKER
Doç. Dr. Arif SALDANLI
Doç. Dr. Hakan BEKTAŞ

Araştırmacılar

Doç. Dr. Şeref BOZOKLU
Doç. Dr. Elçin ŞİŞMANOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra UZUN

Finansal Kurumlar Birliği

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Bahar Sok. No: 13 River Plaza Kat: 18 Ofis No: 48-49 34394 Şişli /
İSTANBUL

0212 924 44 70

<https://www.fkb.org.tr/>

fkb@fkb.org.tr

Kaynak Gösterimi: Sırma, İ., M. Şeker, A. Saldanlı, H. Bektaş, vd.; (2025). *Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi Bülteni Temmuz 2025* İstanbul.

ÖNSÖZ

Banka dışı finans sektörünün gelişmesi yönünde önemli bir misyon yüklenen Finansal Kurumlar Birliği (FKB) ile İstanbul Üniversitesi arasında *Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi* oluşturulmasına ilişkin imzalanan protokol kapsamında; 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu uyarınca FKB bünyesinde işletilmekte olan Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nde (MFKS) ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi'nde (FKSTS) yer alan veriler ile FKB'nin raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan Finansman Sektörü verilerinden hareketle FKB Ekonomik Görünüm Endeksi ve alt endeksler üretilmektedir.

Bu kapsamda; 6361 sayılı Kanun uyarınca Birlik bünyesinde kurulmuş olan ve dijitalleşmeye verdiğimiz önem ile ilave fonksiyonlar eklenerek 2015 yılından bu yana faaliyetine devam eden MFKS, FKSTS ve bunların yanı sıra Finansman Sektörü verileri endeks oluşumuna önemli girdi sağlamaktadır. Faktoring şirketleri ve bankalara temlik edilen ticari alacakları ve ödeme araçlarını kayıt altına alan MFKS'de bugüne kadar 51 milyon adet belge işleme alınmıştır. Finansal kiralama şirketleri, katılım, yatırım ve kalkınma bankalarının imzaladıkları finansal kiralama sözleşmelerini kayıt altına alan FKSTS'de ise bugüne kadar 236 binin üzerinde sözleşme tescil edilmiştir. Söz konusu iki sistemden alınacak anlık veriler ile Finansman Sektörü işlem hacmi ve sözleşme adedi verileri ile oluşturulan endeksin; Türkiye'de ticaret ve yatırım eğilimini ölçümleyen öncü gösterge olması hedeflenmektedir. Aynı zamanda sektör temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi ile sektörün iktisadi beklentileri ve yönelimleri tespit edilmektedir. Bahsi geçen araştırmalar İstanbul Üniversitesi'ndeki akademik ekip tarafından yürütölmekte olup, sonuçlar her ay düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

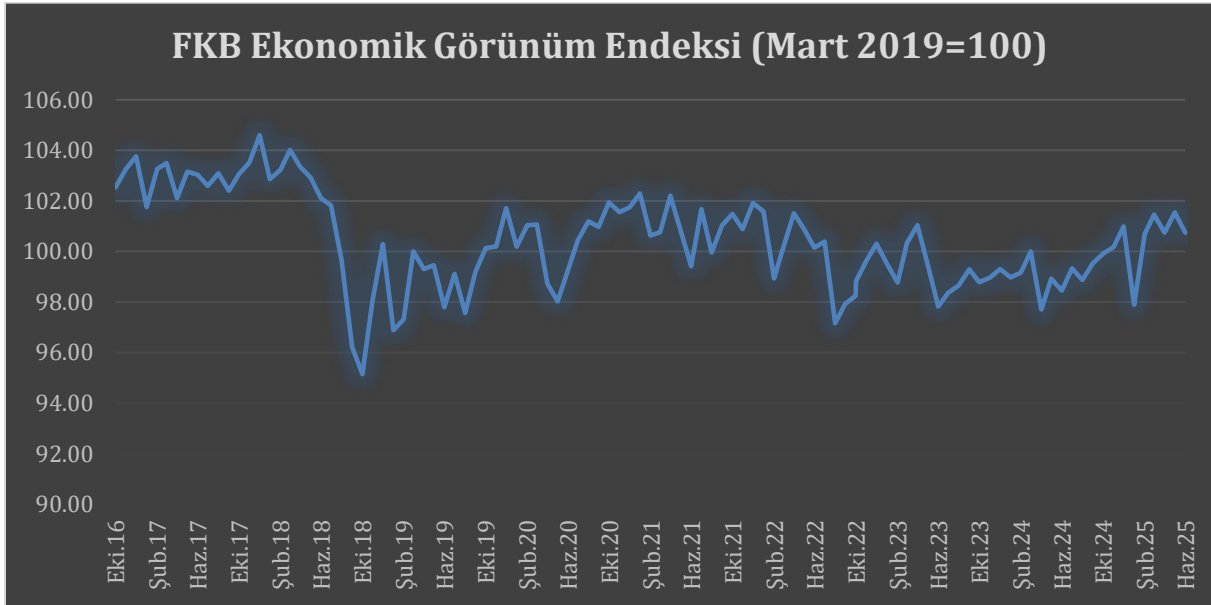
Finansal Kurumlar Birliği

İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar

1. Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi (FKB – EGE) Sonuçları

Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi (FKB-EGE), Merkezi Fatura Kaydı Sistemi (MFKS) ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi (FKSTS) veri tabanı ile FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerine konu olan Finansman Sektör verilerden türetilmiş bir endekstir. FKB-EGE, FKB Faktoring Sektörü Endeksi, FKB Finansal Kiralama Sektörü Endeksi ve FKB Finansman Sektörü Endeksi olmak üzere üç alt endeksi içinde barındıran bir bileşke endekstir. Endeksin metadatası 2015 şubat ayı itibariyle başlayan aylık frekans verilerine dayanmaktadır. Metodolojide detayları belirtildiği üzere yapılan analizler neticesinde 2019 Mart verisi baz dönem olarak belirlenmiştir. Aylık olarak açıklanacak bileşke ve alt endekslerde değerin yükselmesi ekonomik görünümün olumlu yönde, düşmesi ise olumsuz yönde yorumlanmalıdır.

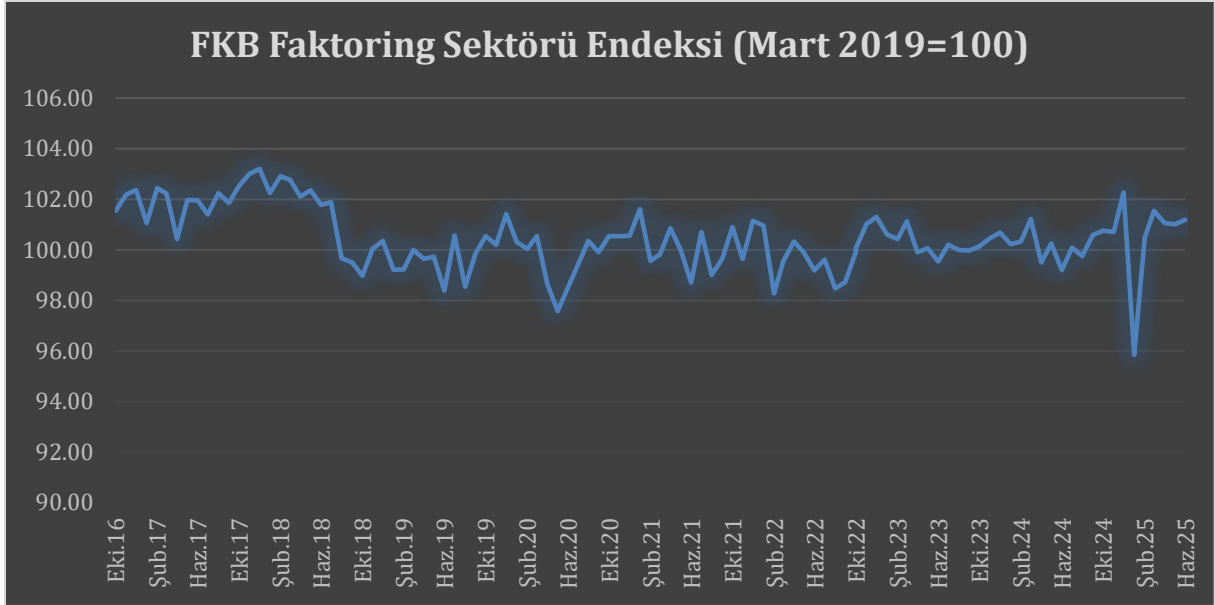
FKB-EGE, şubat 2015 tarihinden itibaren aylık olarak hesaplanmıştır. Mart 2018 tarihine kadar yükselen endeks Nisan 2018’den itibaren düşmeye başlamış ve Ekim 2018 tarihinde en düşük değerini grmştir. Kasım 2018’den itibaren tekrar yükselmeye başlayan endeks, endeksi oluşturan sektörlerdeki gidişata göre dalgalı bir seyir izlemektedir. FKB-EGE **Haziran** ayında, Mayıs ayına göre 0,79 puan azalarak **100,75 puana** gerilemiştir.

Grafik 1: FKB-Ekonomik Görünüm Endeksi

1.1. FKB Faktoring Sektörü Endeksi

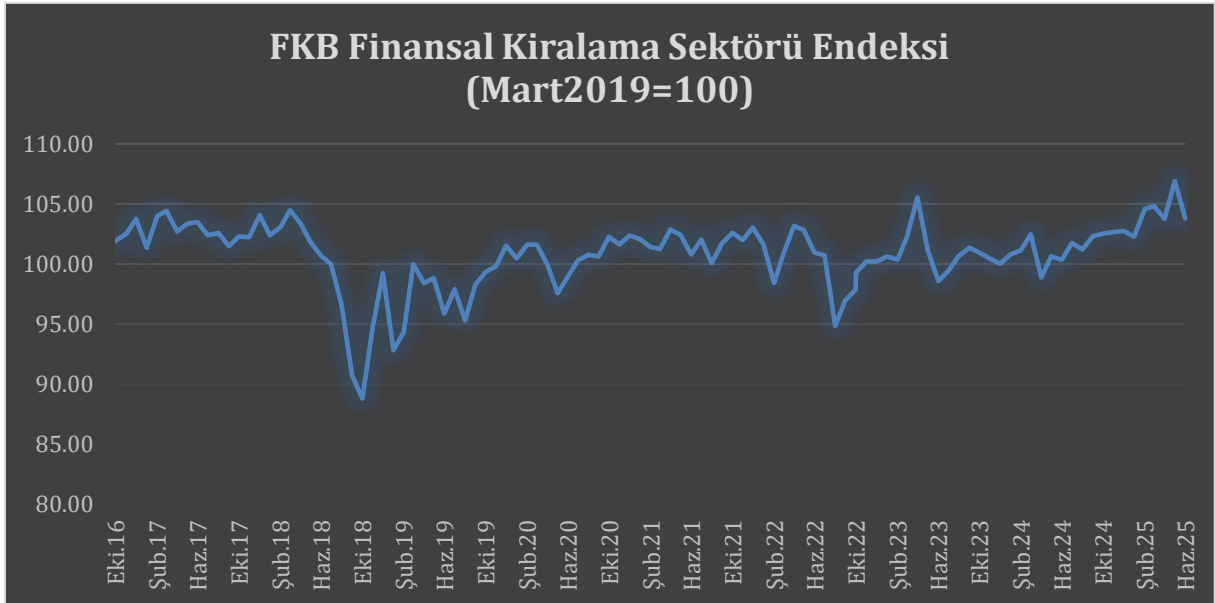
Merkezi Fatura Kaydı Sistemi (MFKS) ile FKB bünyesindeki raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan verilerden türetilen endeks, en düşük değerini Ocak 2025 tarihinde 95,85 puanla, en yüksek değerini ise 103,59 puanla Mart 2015 tarihinde almıştır. Endeks, faktoring sektörünün gidişatına göre dalgalı bir seyir izlemektedir. Endeksin son aylardaki değişimine bakıldığında Mayıs 2025 verilerine göre **101,01** olan endeks değerini, **0,18 puan artarak** **Haziran** ayında **101,19 puana** yükseldiği grlmektedir.

Grafik 2: FKB Faktoring Sektörü Endeksi

1.2. FKB Finansal Kiralama Sektörü Endeksi

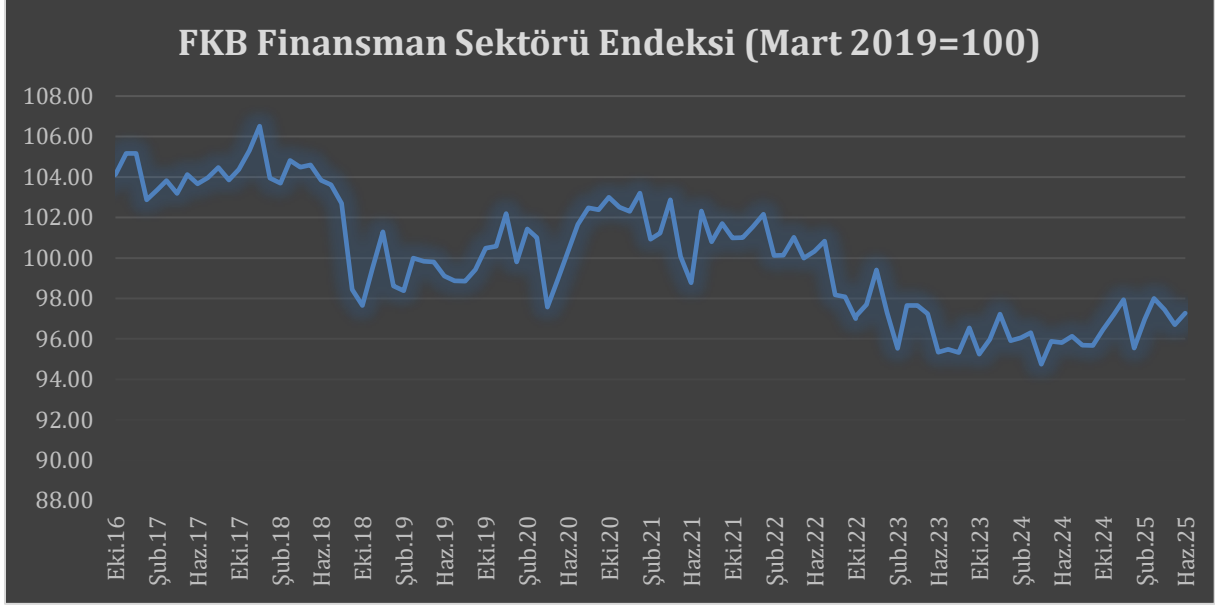
Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi (FKSTS) veri tabanı ile FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan verilerden türetilen endeks en düşük değerini Ekim 2018’de 88,82 puanla, en yüksek değerini ise Mayıs 2025 tarihinde 106,90 puanla almıştır. Finansal kiralama sektöründen elde edilen verilere göre hesaplanan endeks sektör gidişatına göre dalgalı bir seyir izlemektedir. Mayıs 2025 verilerine göre **106,9** puan olan endeks değeri **Haziran** ayında **3,1 puan azalarak 103,8 puana** gerilemiştir.

Grafik 3: FKB Finansal Kiralama Sektörü Endeksi

1.3. FKB Finansman Sektörü Endeksi

FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan verilerden türetilen endeks en düşük değerini 94,75 puanla Nisan 2024 tarihinde, en yüksek değerini ise 106,52 puanla Aralık 2017 tarihinde almıştır. Endeksin son aylardaki verilerine bakıldığında Mayıs 2025 tarihinde **96,7** puan olan endeks **0,56** puan artarak **Haziran** ayında **97,26** puana yükselmiştir.

Grafik 4: FKB Finansman Sektörü Endeksi

2. Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Sonuçları

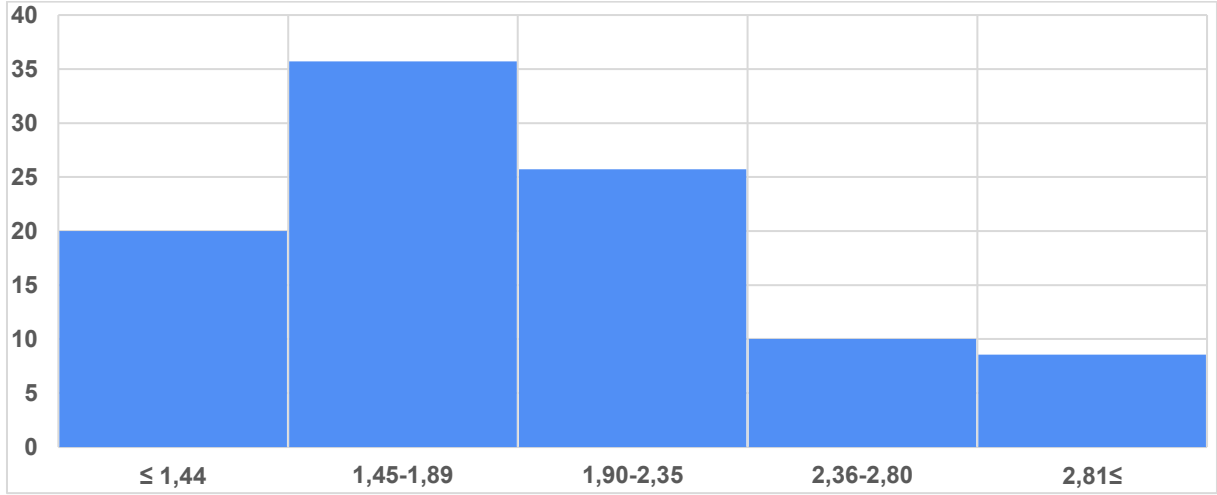
Finansal Kurumlar Birliği (FKB) Temmuz ayı Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi, 1 Temmuz 2025 – 7 Temmuz 2025 tarihleri arasında 79 katılımcı tarafından yanıtlanmış ve sonuçlar, katılımcıların yanıtları toplulaştırılarak değerlendirilmiştir. Bu araştırma FKB üyesi olan Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman, Varlık Yönetim ve Tasarruf Finansman sektörlerinde faaliyet gösteren şirket yöneticileri ile yürütülmüştür. Ayrıca, FKB yönetimi ve uzmanlarından katılım sağlanmıştır. Her ay düzenli olarak yürütülecek bu araştırmanın sonuçları FKB üyelerinin ekonomiye ve sektörlerine ilişkin beklentilerinin gözlemlenmesi hedeflenmektedir.

Tablo 1: Katılımcı Profili

Katılımcı Profili	Yanıtlayan
Faktoring	32
Finansal Kiralama	8
Finansman	14
Tasarruf Finansman	4
Varlık Yönetim	13
Profesyoneller	8
TOPLAM	79

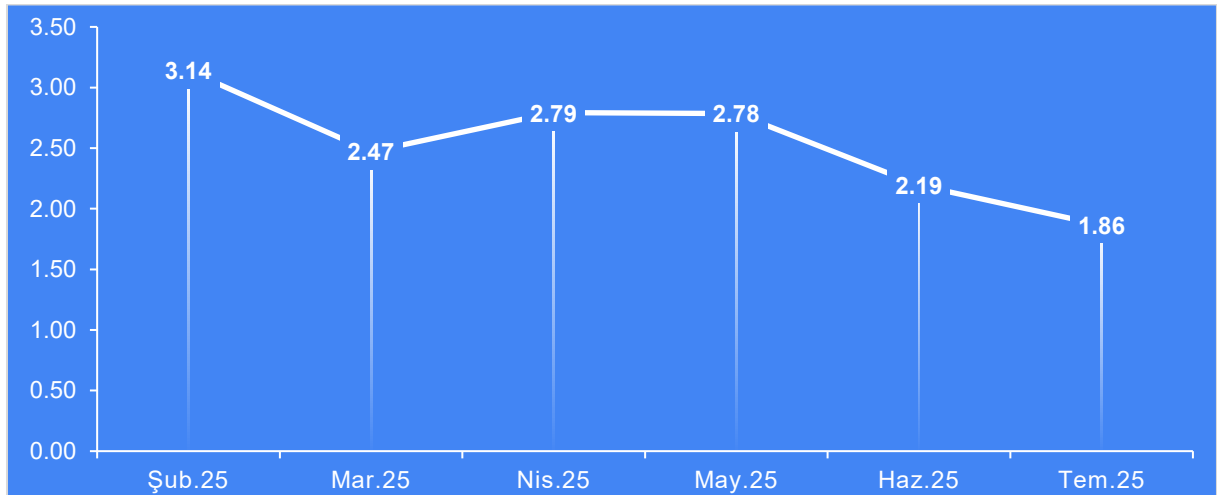
2.1. Enflasyon Beklentileri

Araştırmada sektör yöneticilerinin enflasyon beklentileri cari ay sonu, cari yıl sonu ve gelecek yıl sonu olarak sorulmuştur. 2025 yılı Temmuz ayı anket döneminde, katılımcıların aylık enflasyon beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 20'sinin 1,44'ten düşük, yüzde 35,7'sinin 1,45-1,89 aralığında, yüzde 25,7'sinin 1,90-2,35 aralığında, yüzde 10'unun 2,36-2,80 aralığında, yüzde 8,6'sının ise 2,81'den büyük olduğu gözlenmektedir.

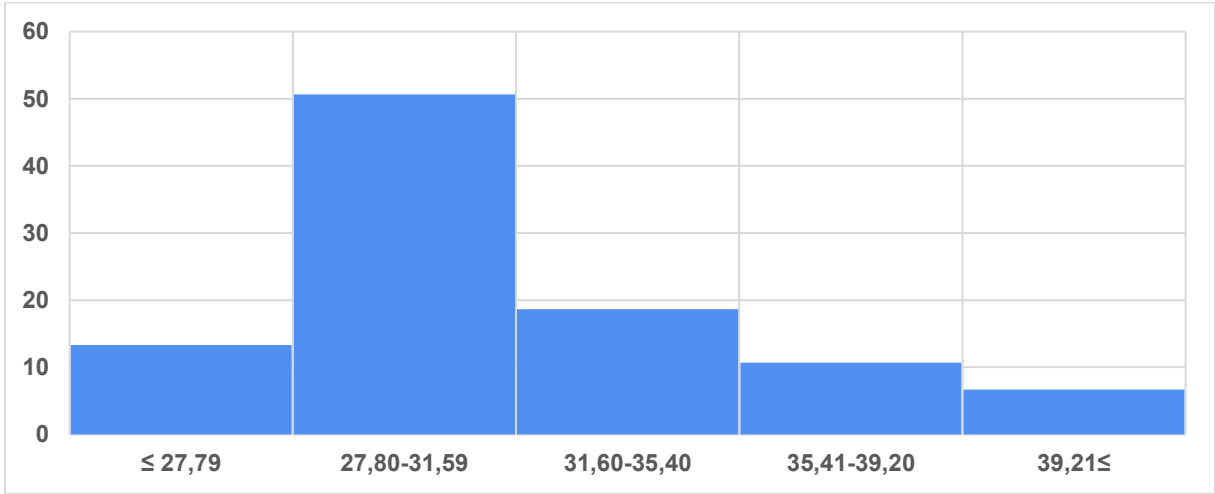
Grafik 5: Aylık Enflasyon Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Temmuz ayı enflasyon beklentisinin ortalama %1,86 olduğu tespit edilmiştir**. Aylık enflasyon beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde katılımcıların verdikleri cevaplara göre aylık enflasyon beklentisi değişiminde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görölmektedir.

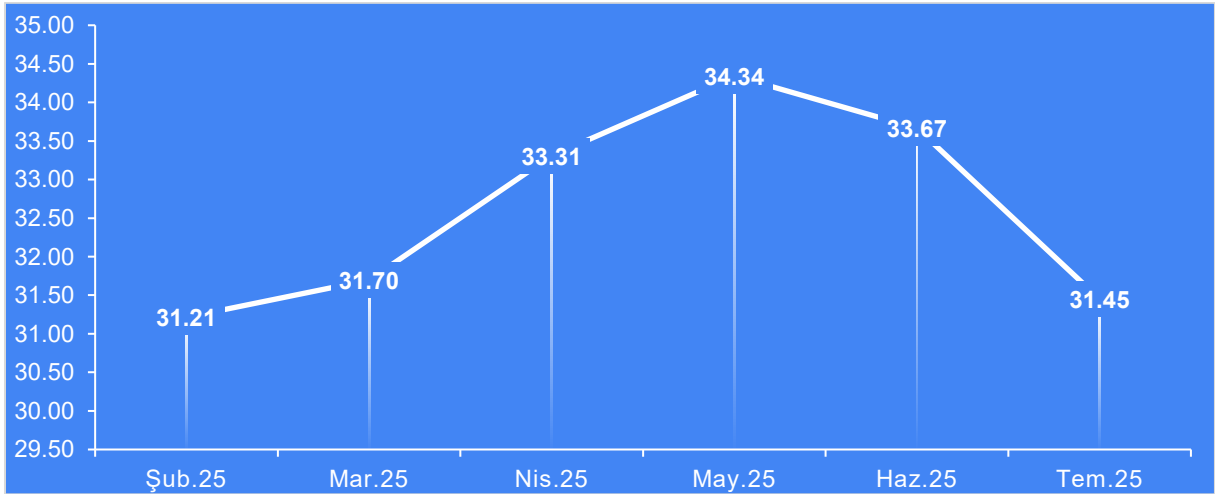
Grafik 6: Aylık Enflasyon Beklentisi Değişimi

Katılımcıların cari yıl sonu enflasyon beklentileri değeriendirildiğinde, yüzde 13,3'ünün 27,79'dan düşük, yüzde 50,7'sinin 27,80-31,59 aralığında, yüzde 18,7'sinin 31,60-35,40 aralığında, yüzde 10,7'sinin 35,41-39,20 aralığında, yüzde 6,7'sinin ise 39,21'den büyük olduğu gözlenmektedir.

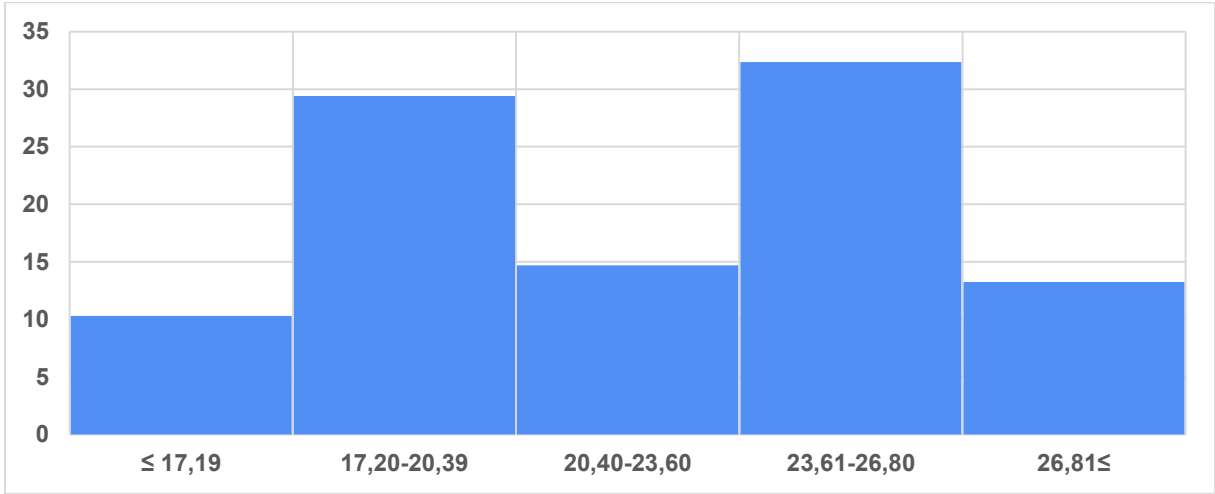
Grafik 7: Cari Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi

Aykırı değeri alarak dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada cari yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamasının, **Temmuz ayında 2025 yıl sonu için %31,45 olduğu tespit edilmiştir.** Cari yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, cari yıl sonu enflasyon beklentisi değeriinde katılımcılar ilk aylarda genel olarak bir artış olacağı, son aylarda ise bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmişler.

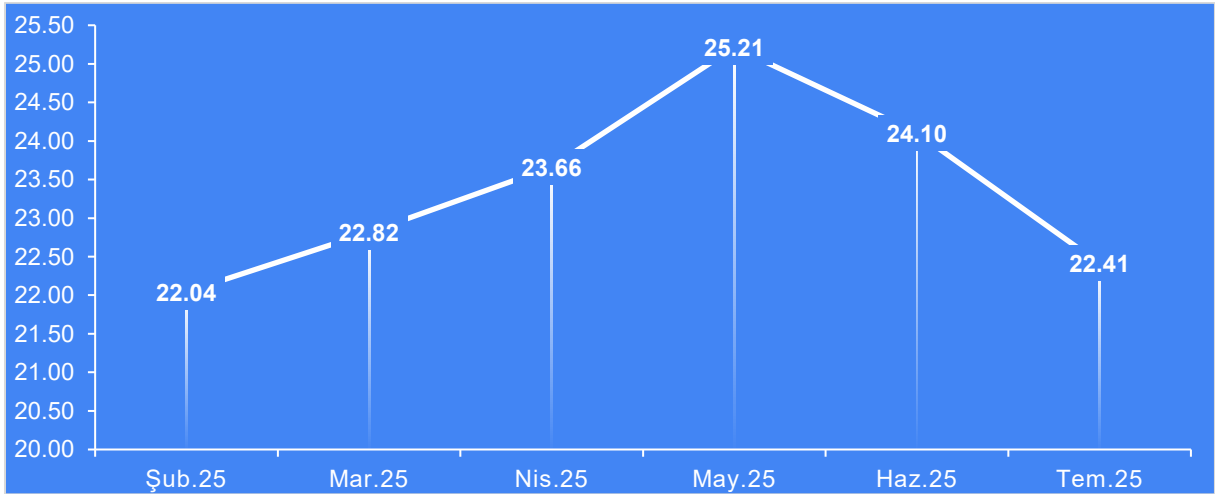
Grafik 8: Cari Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi Değişimi

Katılımcıların gelecek yıl sonu enflasyon beklentileri değeriendirildiğinde yüzde 10,3'ünün 17,19'dan düşük, yüzde 29,4'ünün 17,20-20,39 aralığında, yüzde 14,7'sinin 20,40-23,60 aralığında, yüzde 32,4'ünün 23,61-26,80 aralığında, yüzde 13,2'sinin ise 26,81'den büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 9: Gelecek Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi

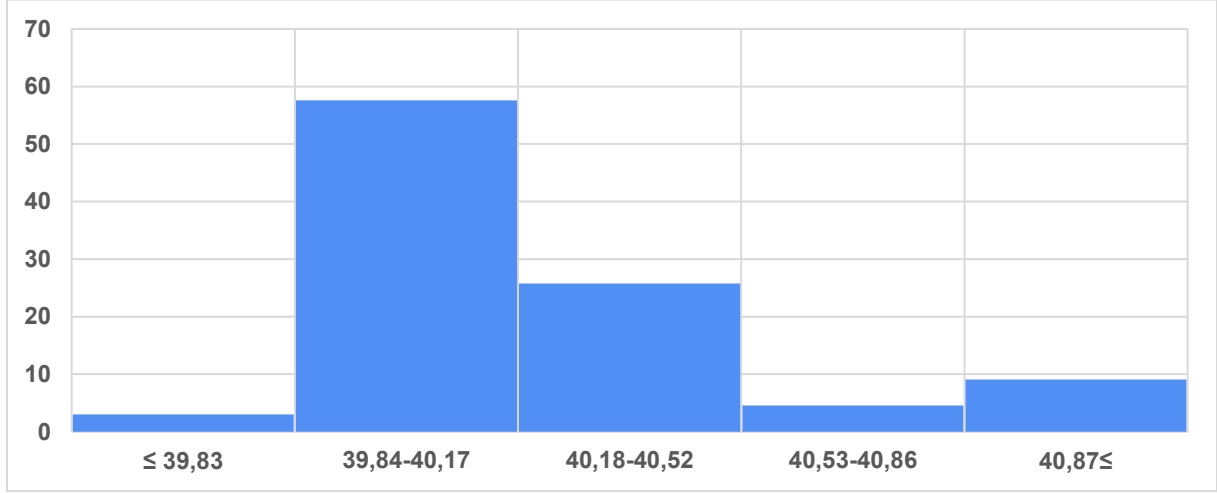
Aykırı değeri alarak dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada gelecek yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamasının, **Temmuz ayında 2026 yıl sonu için %22,41 olduğu tespit edilmiştir.** Gelecek yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, gelecek yıl sonu enflasyon beklentisi değeriiminde katılımcılar ilk aylarda genel olarak bir artış olacağı, son aylarda ise bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmişler.

Grafik 10: Gelecek Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi Değeriimi

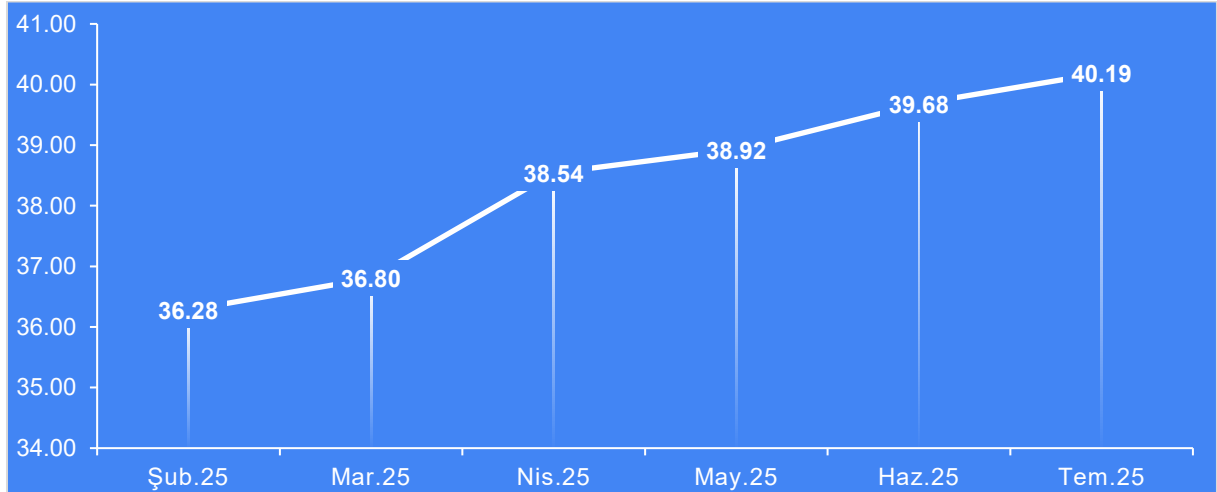
2.2. Kur Beklentileri

Araştırmada sektör yöneticilerinin ABD dolar kuru beklentileri cari ay sonu, cari yıl sonu ve gelecek yıl sonu olarak sorulmuştur. Katılımcıların cari ay sonu ABD dolar kuru beklentisi tahminleri değerlendirildiğinde yüzde 3'ünün 39,83'ten düşük, yüzde 57,6'sının 39,84-40,17 aralığında, yüzde 25,8'inin 40,18-40,52 aralığında, yüzde 4,6'sının 40,53-40,86 aralığında, yüzde 9,1'inin ise 40,87'den büyük olduğu gözlenmektedir.

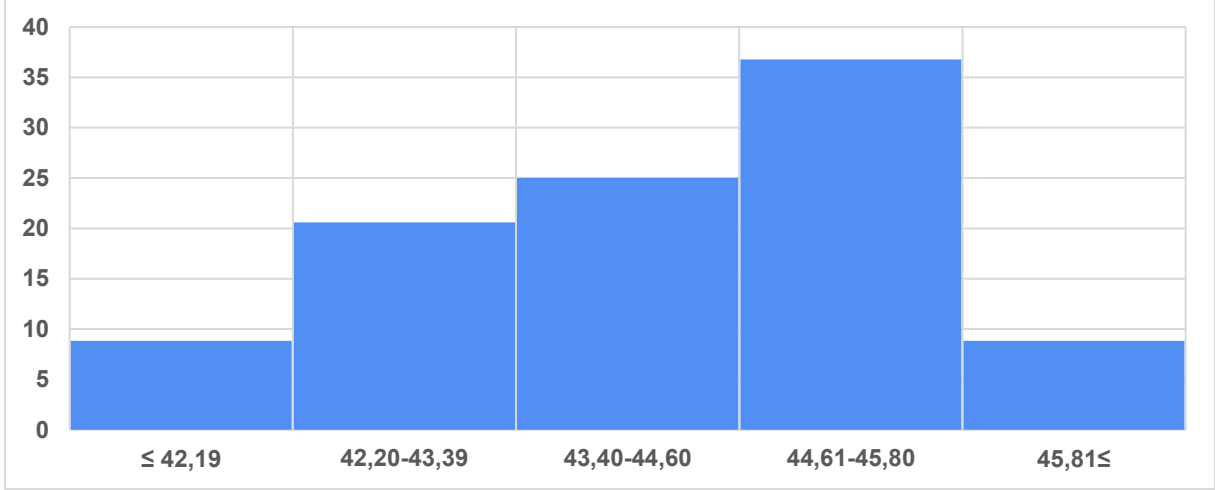
Grafik 11: Cari Ay Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi

Aykırı değerlerin dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Temmuz ayı sonu ABD dolar kuru beklentisinin ortalama 40,19 TL olduğu tespit edilmiştir**. Cari ay sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde katılımcılar cari ay sonu ABD dolar kuru beklentisi değişiminde genel olarak bir artış olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

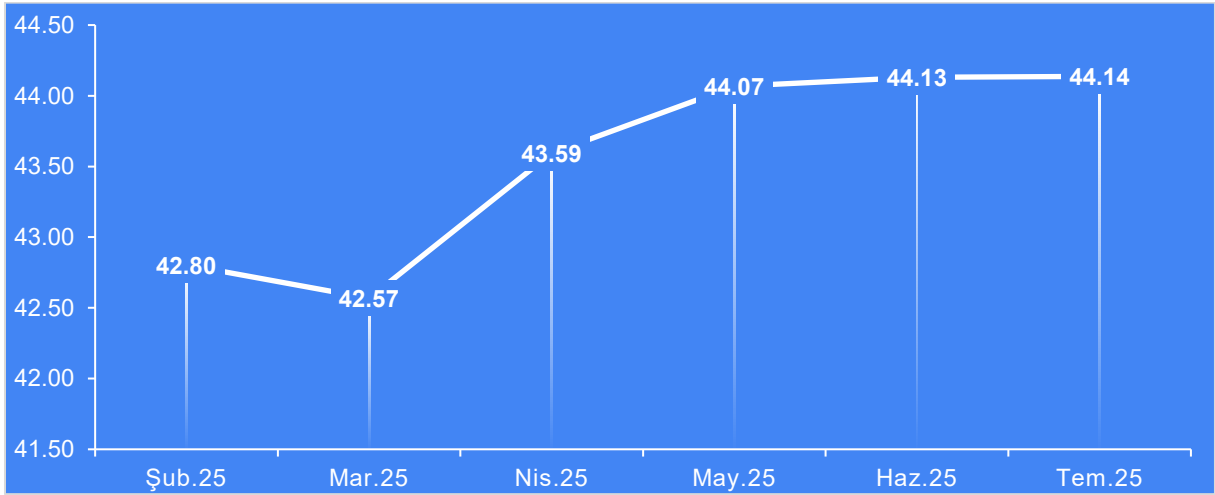
Grafik 12: Cari Ay Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi Değişimi

Araştırmada sektör yöneticilerinin ABD dolar kuru beklentileri cari ay sonu, cari yıl sonu ve gelecek yıl sonu olarak sorulmuştur. Katılımcıların cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentileri değerlendirildiğinde, yüzde 8,8'inin 42,19'dan düşük, yüzde 20,6'sının 42,20-43,39 aralığında, yüzde 25'inin 43,40-44,60 aralığında, yüzde 36,8'inin 44,61-45,80 aralığında, yüzde 8,8'inin ise 45,81'den büyük olduğu gözlenmektedir.

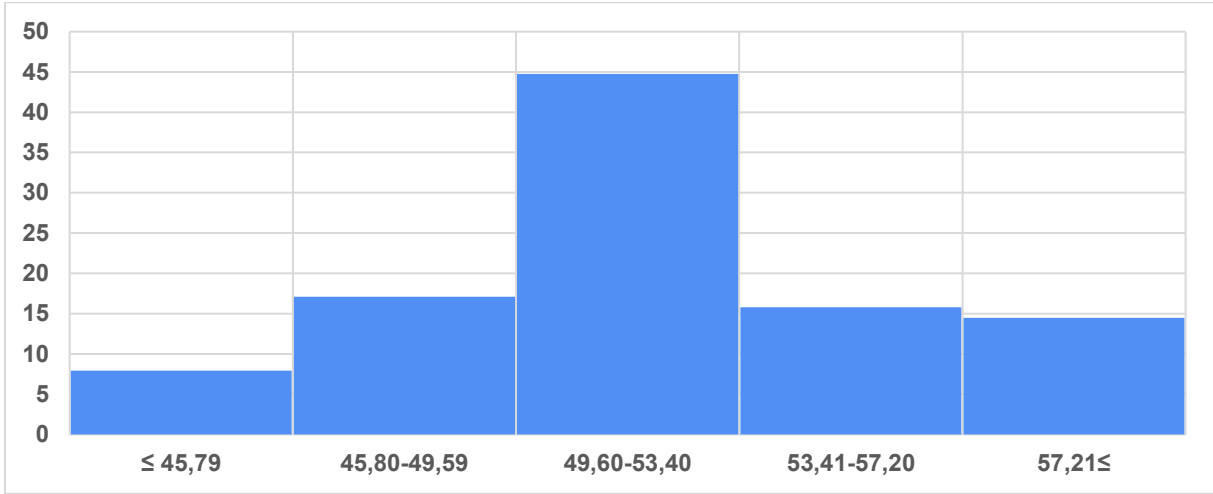
Grafik 13: Cari Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamasının, **Temmuz ayında 2025 yıl sonu için 44,14 TL olduğu tespit edilmiştir**. Cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde katılımcılar cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi değişiminde ilk ayda bir düşüş, sonraki aylarda ise genel olarak bir artış olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

Grafik 14: Cari Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi Değişimi

Katılımcıların gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentileri değeriendirildiğinde yüzde 7,9'unun 45,79'dan düşük, yüzde 17,1'inin 45,80-49,59 aralığında, yüzde 44,7'sinin 49,60-53,40 aralığında, yüzde 15,8'inin 53,41-57,20 aralığında, yüzde 14,5'inin ise 57,21'den büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 15: Gelecek Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi

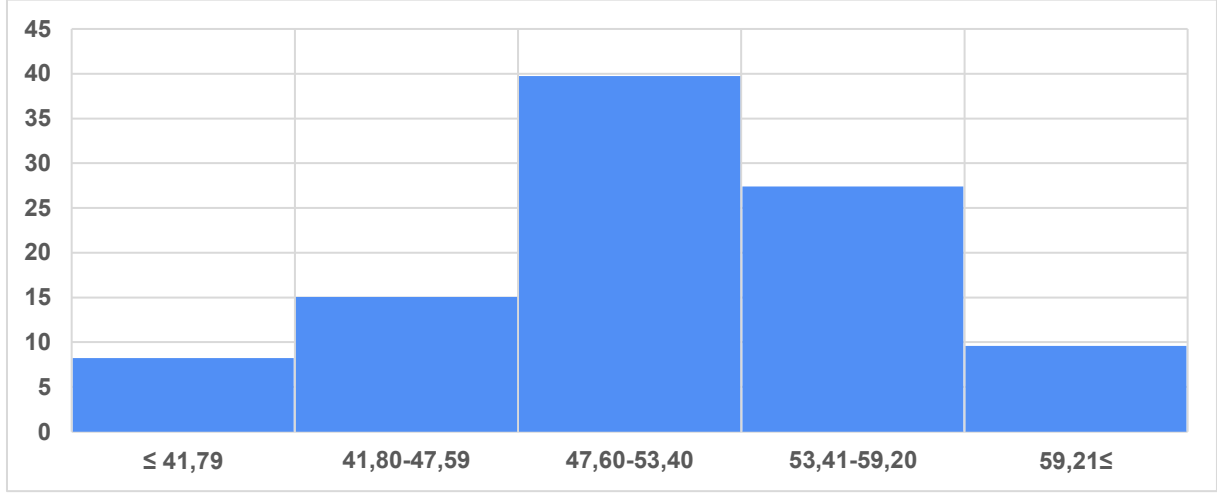
Aykırı değeri dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamasının, **Temmuz ayında 2026 yıl sonu için 51,76 TL olduğu tespit edilmiştir.** Gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi değışiminde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir.

Grafik 16: Gelecek Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi Değişimi

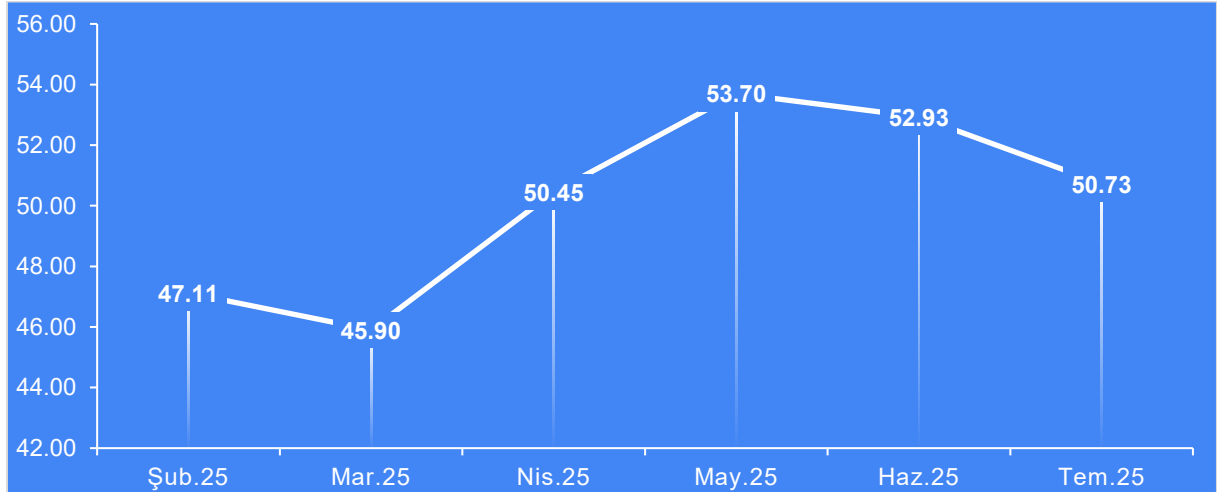
2.3. Faiz Beklentileri

Araştırmada sektör yöneticilerinin kısa vadeli ticari kredi faiz oranı ve sektörel ortalama faiz oranı beklentileri sorulmuştur. Katılımcıların kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisi tahminleri değerlendirildiğinde; yüzde 8,2'sinin 41,79'dan düşük, yüzde 15,1'inin 41,80-47,59 aralığında, yüzde 39,7'sinin 47,60-53,40 aralığında, yüzde 27,4'ünün 53,41-59,20 aralığında, yüzde 9,6'sının ise 59,21'den büyük olduğu gözlenmektedir.

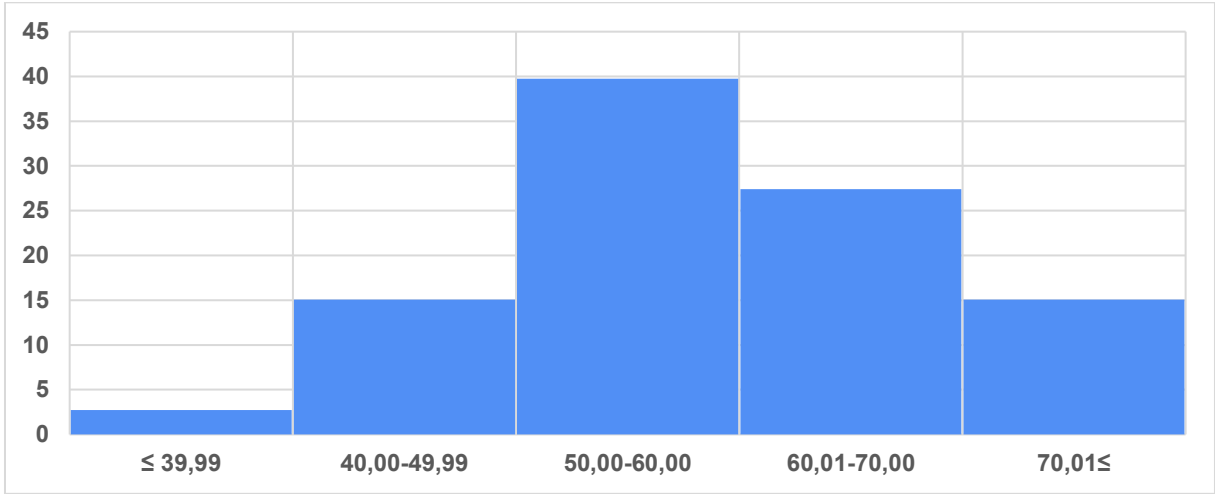
Grafik 17: Kısa Vadeli Ticari Kredi Faiz Oranı Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Temmuz ayında kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisinin ortalama %50,73 olduğu tespit edilmiştir.** Kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisi değişiminde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görölmektedir.

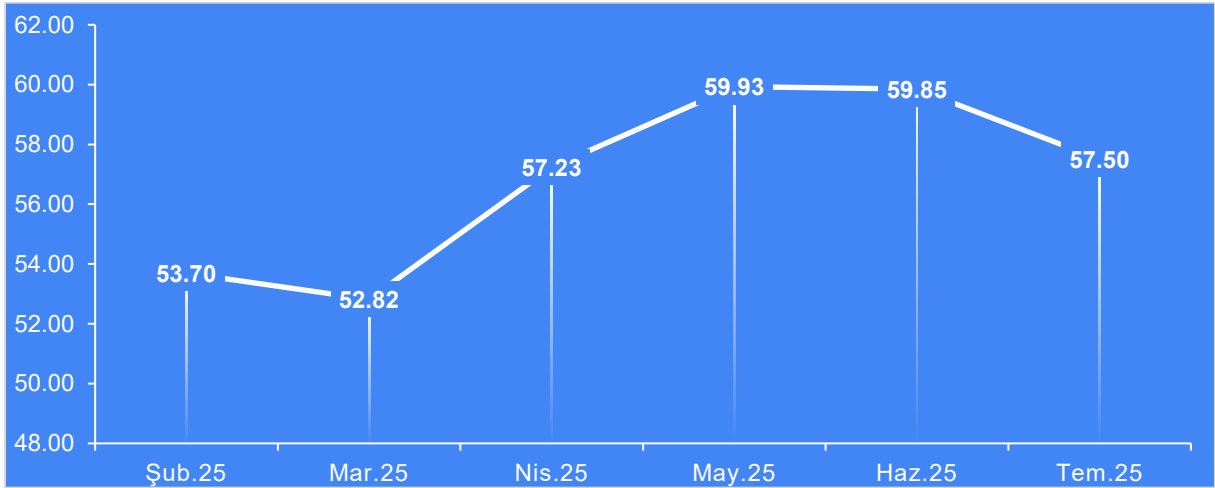
Grafik 18: Kısa Vadeli Ticari Kredi Faiz Oranı Beklentisi Değişimi

Katılımcıların sektör ortalama faiz oranı beklentileri değeriendirildiğinde yüzde 2,7'sinin 39,99'dan düşük, yüzde 15,1'inin 40,00-49,99 aralığında, yüzde 39,7'inin 50,00-60,00 aralığında, yüzde 27,4'ünün 60,01-70,00 aralığında, yüzde 15,1'inin ise 70,01'den büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 19: Sektör Ortalama Faiz Oranı Beklentisi

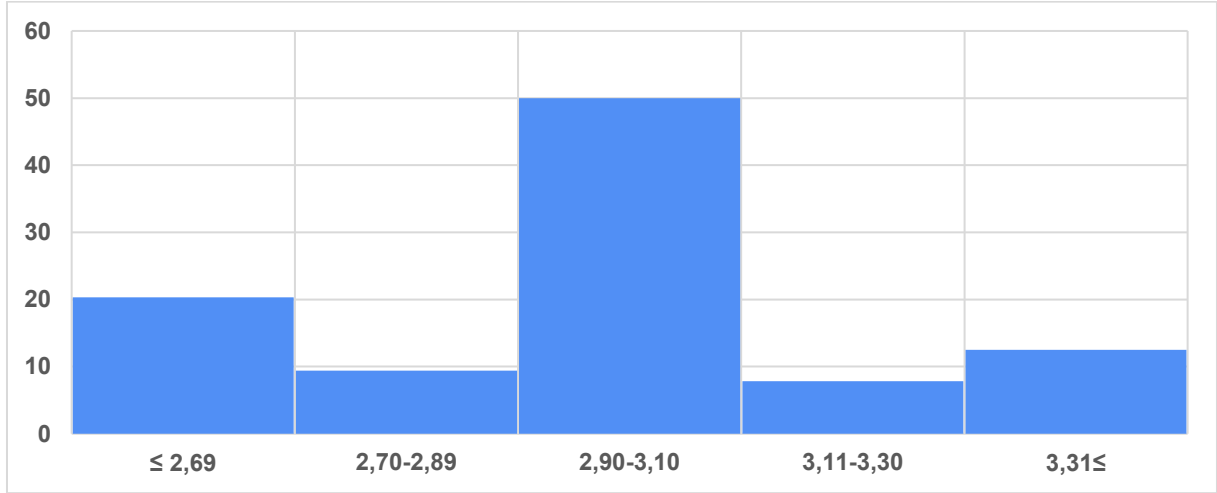
Aykırı değeri alarak dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Temmuz ayında sektörel ortalama faiz oranı beklentisinin ortalama %57,50 olduğu tespit edilmiştir.** Sektör ortalama faiz oranı beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, sektör ortalama faiz oranı beklentisi değerişiminde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir.

Grafik 20: Sektör Ortalama Faiz Oranı Beklentisi Değerişimi

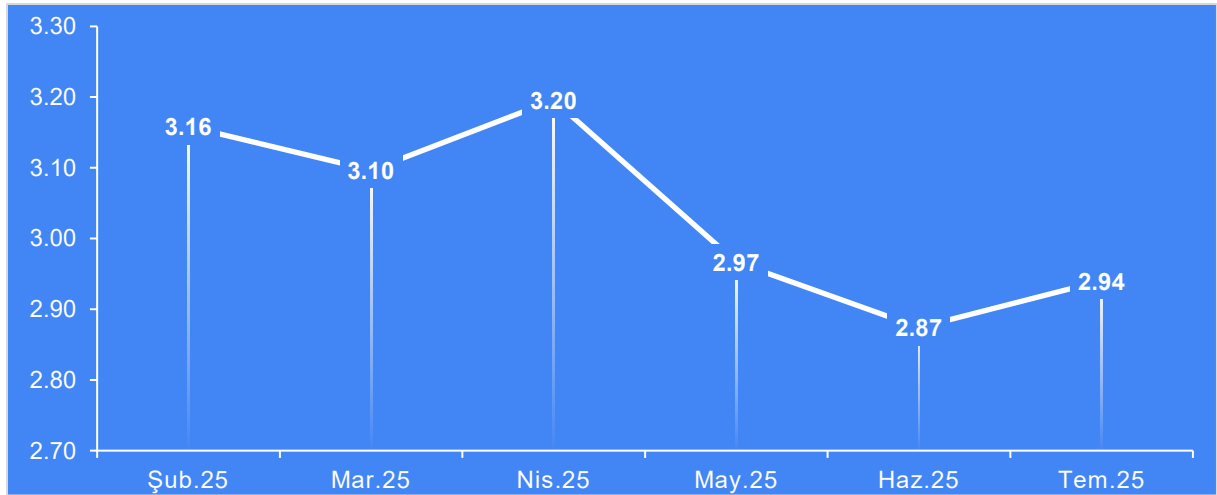
2.4. GSYH Büyüme Beklentileri

Araştırmada sektör yöneticilerinin cari yıl sonu ve gelecek yıl sonu Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) büyüme beklentileri sorulmuştur. Katılımcıların cari yıl sonu GSYH büyüme beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 20,3'ünün 2,69'dan düşük, yüzde 9,4'ünün 2,70-2,89 aralığında, yüzde 50'sinin 2,90-3,10 aralığında, yüzde 7,8'inin 3,11-3,30 aralığında, yüzde 12,5'inin ise 3,31'den büyük olduğu gözlenmektedir.

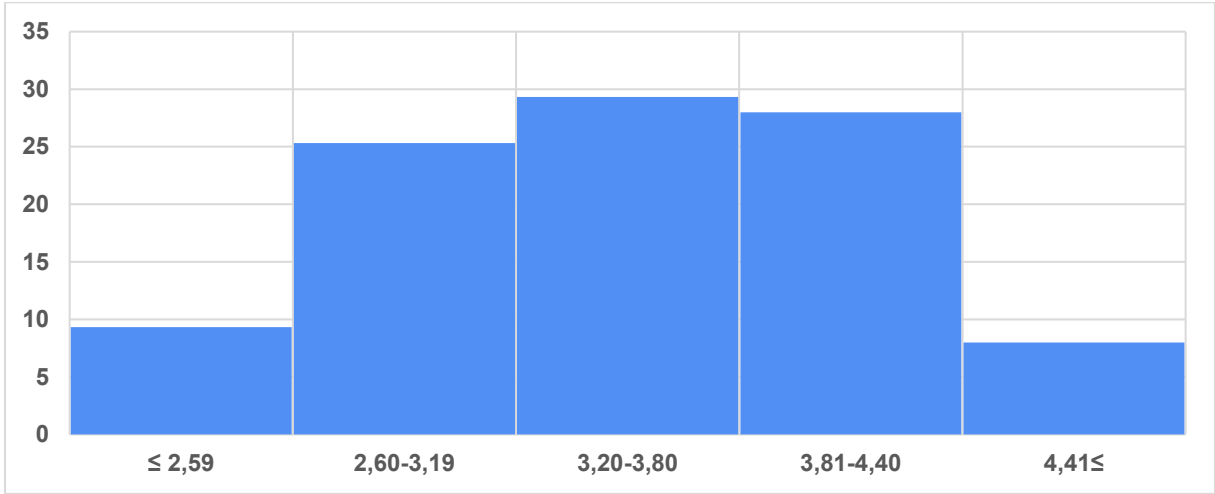
Grafik 21: Cari Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Temmuz ayında 2025 yıl sonu için GSYH büyüme beklentisi ortalama %2,94 olduğu tespit edilmiştir.** Cari yıl sonu GSYH büyüme beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, katılımcılar cari yıl sonu GSYH büyüme beklentisi değişiminde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir.

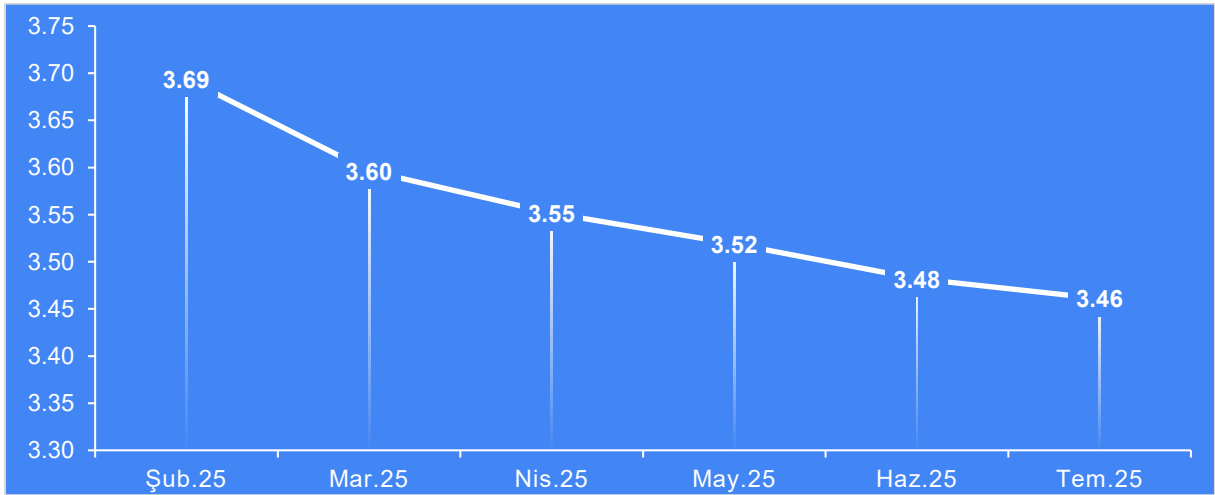
Grafik 22: Cari Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi Değişimi

Katılımcıların gelecek yıl sonu GSYH büyüme beklentileri değerlendirildiğinde; yüzde 9,3'ünün 2,59'dan düşük, yüzde 25,3'ünün 2,60-3,19 aralığında, yüzde 29,3'ünün 3,20-3,80 aralığında, yüzde 28'inin 3,81-4,40 aralığında, yüzde 8'inin ise 4,41'den büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 23: Gelecek Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi

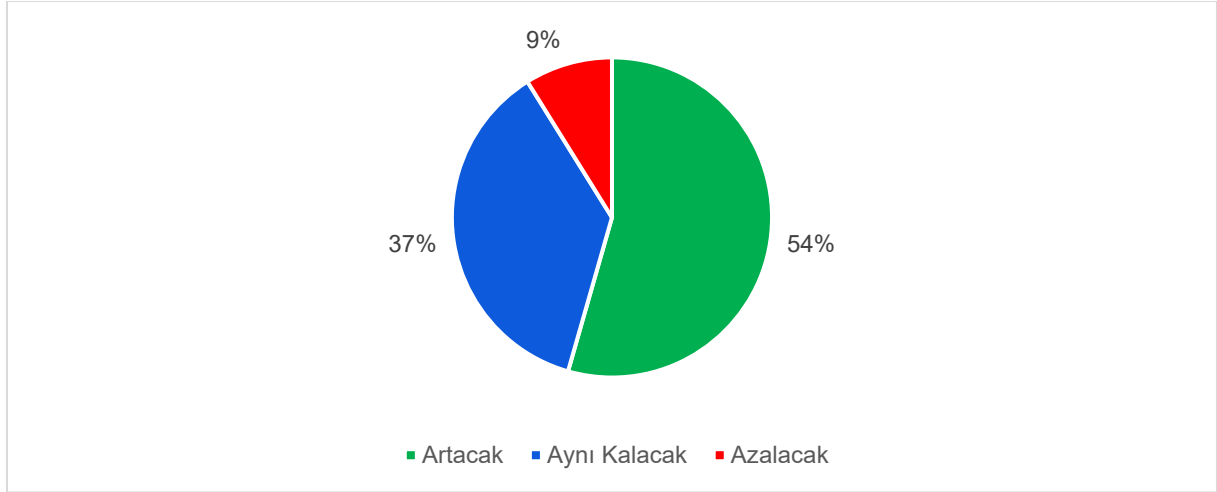
Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Temmuz ayında 2026 yıl sonu için GSYH büyüme beklentisi ortalama %3,46 olduğu tespit edilmiştir.** Gelecek yıl sonu GSYH büyüme beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, gelecek yıl sonu GSYH büyüme beklentisi değişiminde katılımcılar genel olarak bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik 24: Gelecek Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi Değişimi

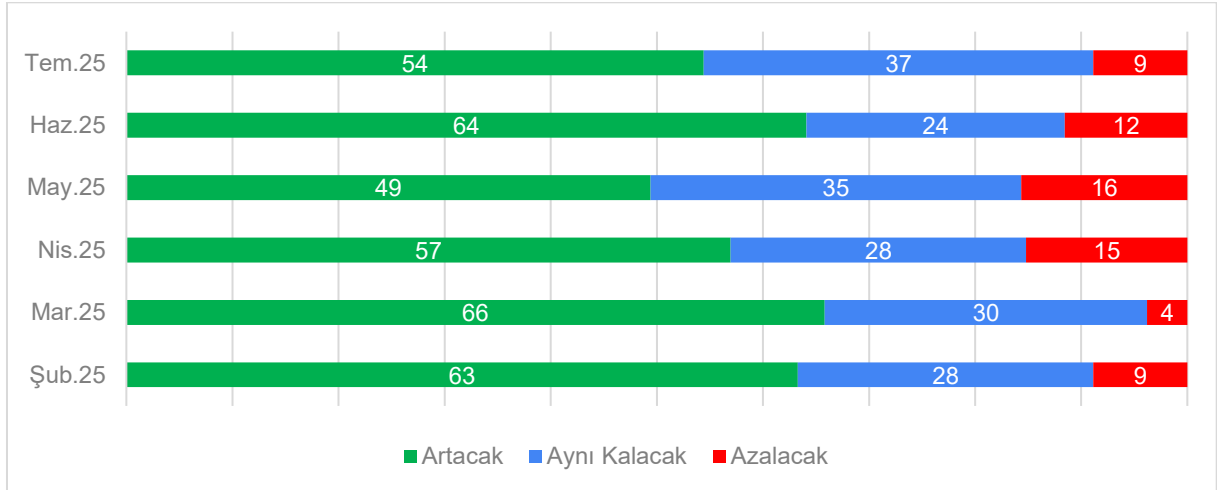
2.5.Sektörel Beklentiler

Araştırmada sektör yöneticilerinin sektörlerindeki işlem hacmi, takipteki kredi oranı, tahsilat değişimi ve genel gidişat hakkındaki beklentileri sorulmuştur. **Temmuz** ayında önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki işlem hacmi beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 54'ü artacağını, yüzde 9'u azalacağını, yüzde 37'si ise aynı kalacağını belirtmiştir.

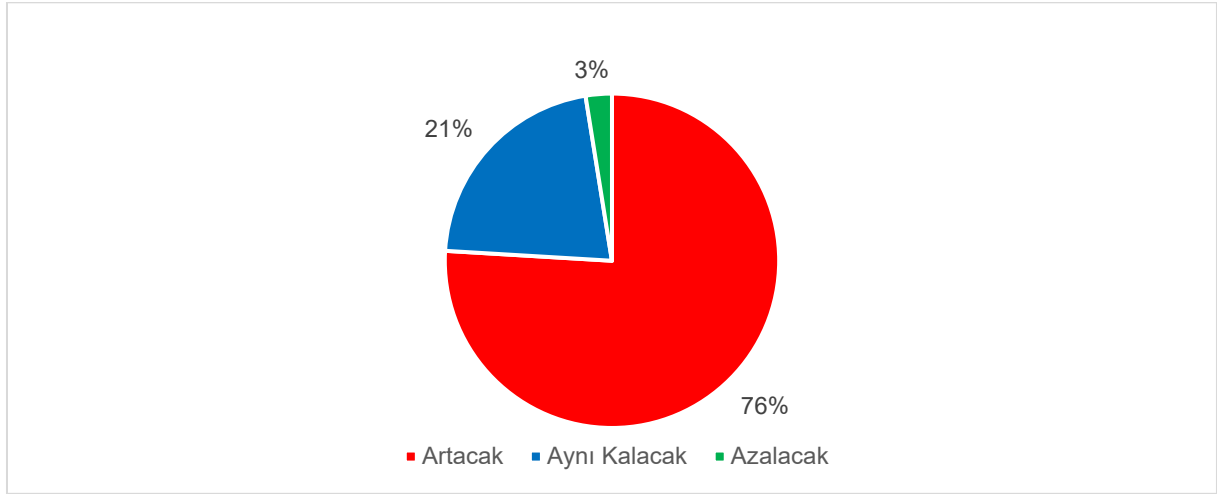
Grafik 25: İşlem Hacmi Beklentisi

Önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki işlem hacmi beklenti değişiminin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde sektörlerindeki işlem hacmi beklentilerinde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görölmektedir.

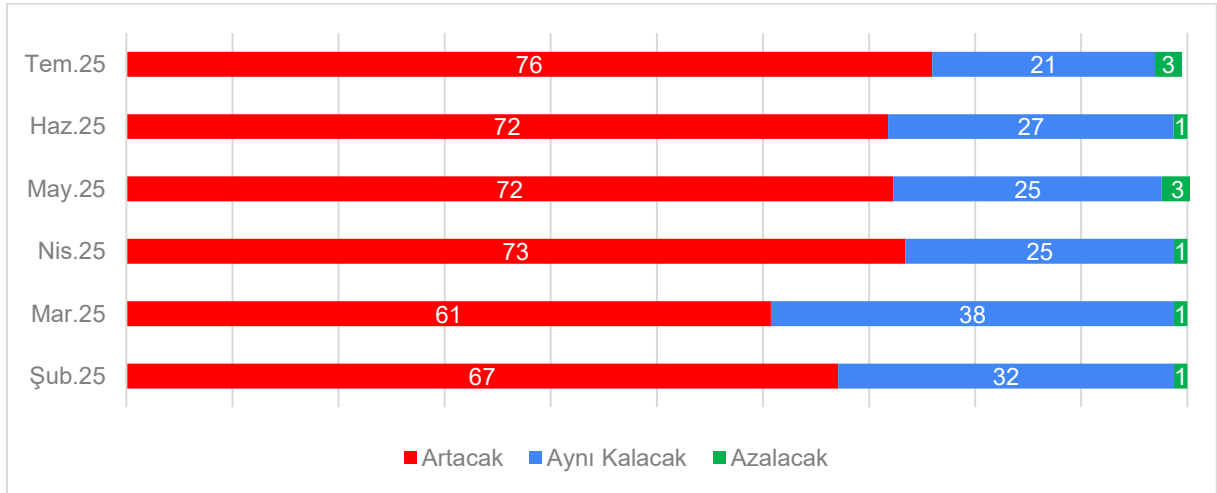
Grafik 26: İşlem Hacmi Beklentisi Değişimi

Temmuz ayında gelecek 3 aylık dönemde takipteki kredi oranı (NPL) değişimi hakkında beklentileri değerlendirildiğinde; katılımcıların yüzde 76'sı artacağını, yüzde 3'ü azalacağını, yüzde 21'i ise aynı kalacağını belirtmiştir.

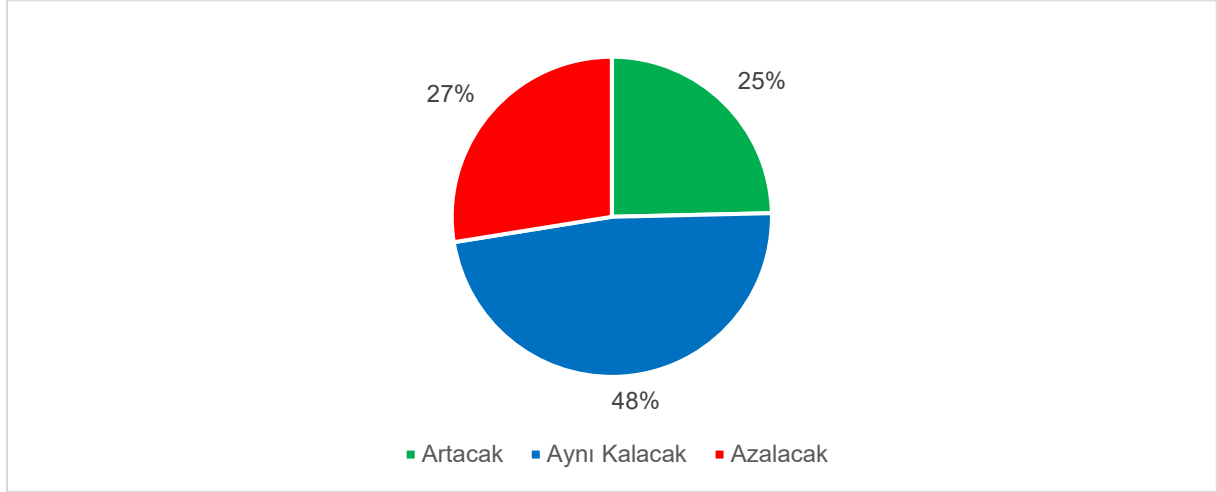
Grafik 27: Takipteki Kredi Oranı Beklentisi

Gelecek 3 aylık dönemde takipteki kredi oranı (NPL) değişimi hakkında beklentilerinin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların gelecek 3 aylık dönemde NPL değişimi hakkında artış beklentilerinde ilk ayda bir düşüş olacağı, son aylarda ise genel olarak bir artış olacağı yönünde tahminlerinin olduğu görülmüştür.

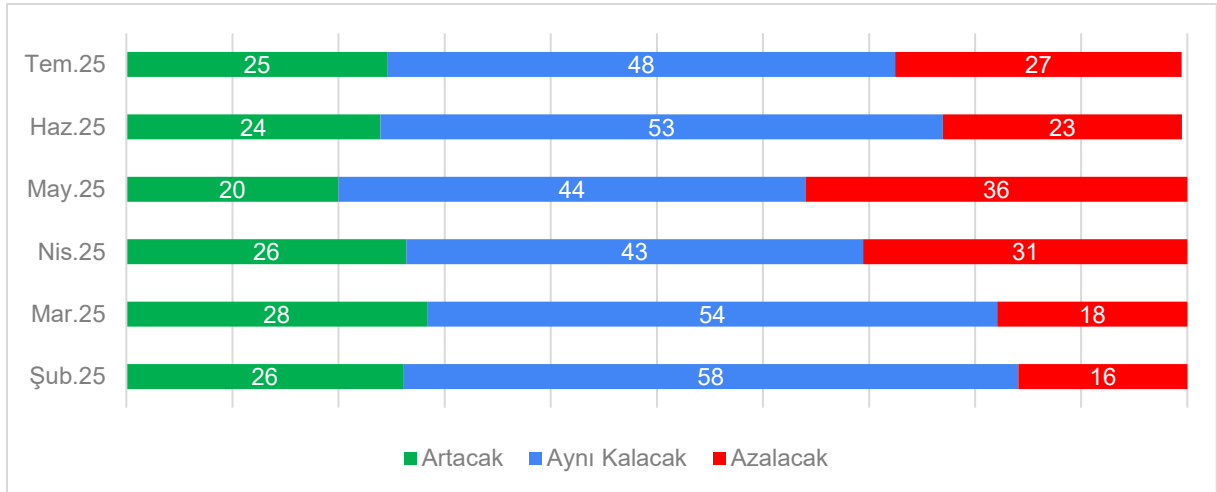
Grafik 28: Takipteki Kredi Oranı Beklentisi Değerimi

Temmuz ayında gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki tahsilat değişimi hakkında beklentileri değerlendirildiğinde; katılımcıların yüzde 25'i artacağını, yüzde 27'si azalacağını, yüzde 48'i ise değişmeyeceğini belirtmiştir.

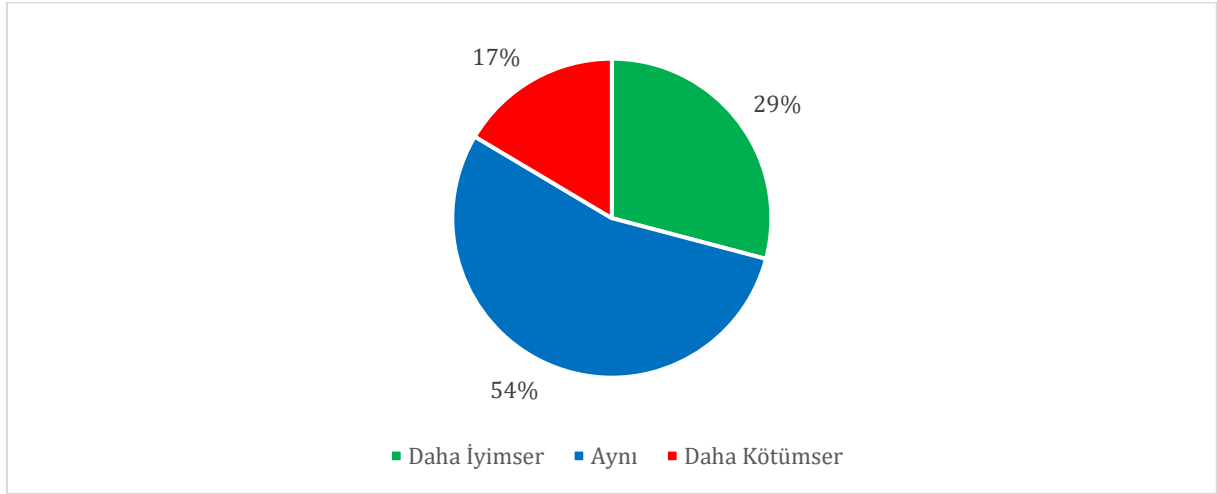
Grafik 29: Tahsilat Değişimi Beklentisi

Gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki tahsilat değişimi hakkında beklentilerinin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların gelecek 3 aylık dönemde sektörlerindeki tahsilat değişimi hakkında artış beklentilerinde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görölmektedir.

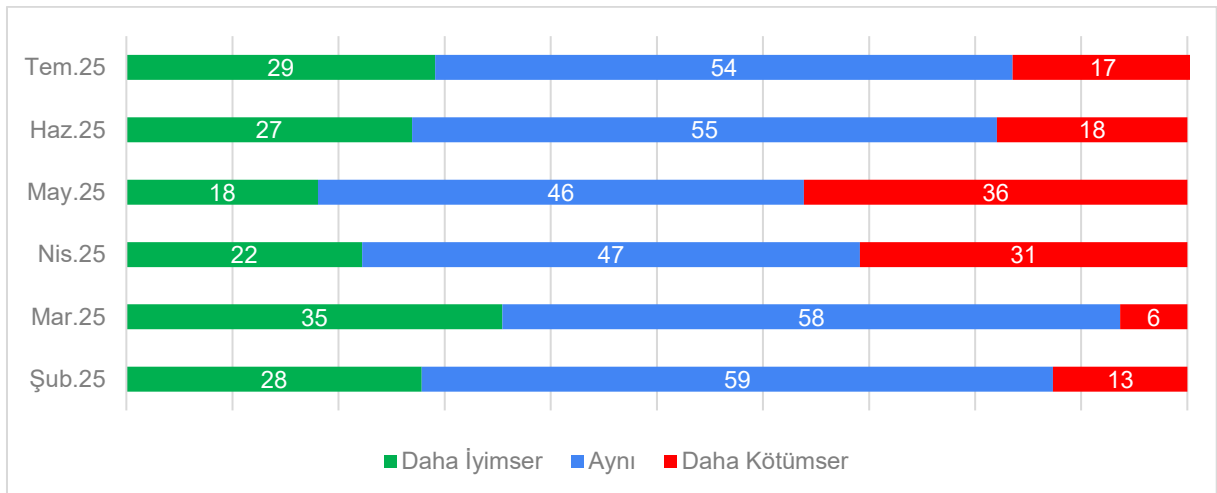
Grafik 30: Tahsilat Değişimi Beklentisi Değişimi

Temmuz ayında gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki genel gidişat hakkında önceki 3 aylık döneme kıyasla beklentileri değerlendirildiğinde; katılımcıların yüzde 29’i daha iyimser, yüzde 17’si daha kötümser, yüzde 54’ü ise aynı olacağını belirtmiştir.

Grafik 31: Genel Gidişat Beklentisi

Gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki genel gidişat hakkında önceki 3 aylık döneme kıyasla beklentilerinin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların sektörlerindeki genel gidişat hakkındaki artış beklentilerinde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir.

Grafik 32: Genel Gidişat Beklentisi Değişimi

Genel Değerlendirme

Şubat 2015'ten günümüze hesaplanan ve **Mart 2018**'e kadar artan bir eğilim izleyen **FKB Ekonomik Görünüm Endeksi**, bu tarihten sonra azalan bir eğilim sergilemiş ve **Ekim 2018**'de 95,15 değerini alarak en düşük seviyesine ulaşmıştır. **Kasım 2018**'den itibaren dalgalı bir seyir izleyen endeks, **Haziran 2025**'te bir önceki aya göre 0,79 puan **azalarak** 100,75 değerini almıştır.

FKB Ekonomik Görünüm Endeksi alt bileşenlerinden **Faktoring Sektörü Endeksi**, **Haziran 2025**'te 0,18 puan **artarak** 101,19 değerini almıştır.

FKB Ekonomik Görünüm Endeksi alt bileşenlerinden **Finansal Kiralama Sektörü Endeksi**, **Haziran 2025**'te 3,1 puan **azalarak** 103,8 değerini almıştır.

FKB Ekonomik Görünüm Endeksi alt bileşenlerinden **Finansman Sektörü Endeksi**, **Haziran 2025**'te 0,56 puan **artarak** 97,26 değerini almıştır.

Faktoring ve Finansman Sektörü Endekslerindeki artışlara rağmen, Finansal Kiralama Endeksindeki azalış nedeniyle **FKB Ekonomik Görünüm Endeksi Haziran 2025**'te azalmıştır. FKB Ekonomik Görünüm Endeksi'nin yakın döneme ilişkin seyri incelendiğinde; Nisan **2024**'te gözlenen 2,29 puanlık azalışı, **Mayıs 2024**'te 1,21 puanlık artışın izlediği, **Haziran 2024**'te 0,46 puanlık azalış, **Temmuz 2024**'te ise 0,86 puanlık artış görüldüğü, **Ağustos 2024**'te 0,44 puanlık azalışı ise **Eylül 2024**'te 0,65 puan, **Ekim 2024**'te 0,39 puan, **Kasım 2024**'te 0,26 puan ve **Aralık 2024**'te ise 0,81 puanlık artışların takip ettiği göze çarpmaktadır. **FKB Ekonomik Görünüm Endeksi** 2024 yılının son 6 aylık döneminde **Ağustos** ayı hariç olmak üzere artış yönünde bir eğilim sergilemiştir. Bu artış eğilimi **Ocak 2025**'te yerini 3,09 puanlık bir azalışa bırakırken, **Şubat 2025**'te bu azalış 2,78 puanlık bir artışla telafi edilmiş, **Mart 2025**'te endeks 0,77 puan yükselmiş ve **Nisan 2025**'te 0,70 puan azalmış ve **Mayıs 2025**'te 0,79 puan artmıştır. **Haziran 2025**'te endeksin aldığı 100,75 değeri, **2024** yılının en yüksek değerinin gözleendiği **Aralık** değeri olan 100,99'un altında ve **2024** yılı ortalaması olan 99,34'ün üzerinde gerçeklemiştir. Endeksin genel seyrinden, azalış yaşanan ayların artış gözlemlenen aylar ile telafi edildiği ve endeks değerlerinin son dönemlerde belirgin bir ortalama etrafında küçük dalgalanmalar gösterdiği anlaşılmaktadır. **FKB Ekonomik Görünüm Endeksi**'nin, ekonomik beklentileri yansıtan bir gösterge olduğu akılda tutularak, sıkılaştırma ve istikrar yönünde uygulanan iktisat politikalarının etkileriyle birlikte, aylık değişimlerin kalıcılığı konusunda belirgin bir yargıya varmak için orta ve orta-uzun vadeli zaman ufkunu dikkate almak ve ilerleyen dönemlerde endeksin seyrini gözlemek yerinde olacaktır.

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Temmuz ayı sonuçlarına göre; katılımcıların **enflasyon beklentileri 2025 Temmuz sonu, 2025 yıl sonu ve 2026 yıl sonu** için sırasıyla %1,86; %31,45 ve %22,41 olarak gerçekleşmiştir. **Haziran 2025** anket sonuçlarının, **ay sonu** için %2,19; **2025 yıl sonu** için %33,67 ve **2026 yıl sonu** için %24,10 olduğu göz önünde bulundurulduğunda; anket katılımcılarının enflasyon beklentilerinin her bir zaman dilimi için azalış yönünde olduğu görülmektedir. **2025 ve 2026 yıl sonlarına ilişkin** enflasyon beklentilerinin **Grafik 8**'de ve **Grafik 10**'da da görüleceği üzere **Şubat 2025**'te başlayan artış trendi, **Mayıs 2025**'te zirve yapmış ve **Haziran 2025** itibarıyla tersine dönmüştür. **2025 ve 2026** yılları için enflasyon beklentileri, **Orta Vadeli Plan**'ın öngördüğü sırasıyla %17,5 ve %9,7 ve **IMF**'nin öngördüğü sırasıyla %24 ve %17,2 tahminlerinden daha yüksek bir seviyede oluşmuştur. Her ne kadar enflasyon beklentileri dönemden döneme dalgalı bir eğilim sergilese de yıl sonlarına ilişkin beklentiler istikrarlı patikalarını korumaktadır. Enflasyonun doğası gereği, enflasyonu etkileyen etmenlerin enflasyon oranına yansıma hızı ve derecesi kısa, orta ve uzun vadede farklılaşmaktadır. Bu nedenle, bir anket döneminden diğerine enflasyon beklentilerinin değişmesini olağan kabul etmek ve enflasyonun izleyeceği patikayı anlamak için para politikası duruşu ile enflasyonu belirleyen etmenleri, beklentilerin oluştuğu zaman ufkunu da dikkate alarak değerlendirmek yerinde olacaktır. Bu bağlamda, özellikle yıl sonlarına ilişkin beklentilerdeki değişimler dikkate alındığında orta ve orta-uzun vadede

para politikası duruşunun, *Grafik 8’de ve Grafik 10’da da görüldüğü üzere enflasyon beklentilerine yansımaya devam ettiği ve enflasyon beklentilerinin durağan istikrarlı bir patikaya oturduğu görülmektedir.*

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Temmuz ayı sonuçlarına göre; katılımcıların **dolar kuru beklentisi, 2025 Temmuz sonu, 2025 yıl sonu ve 2026 yıl sonu** için sırasıyla 40,19; 44,14 ve 51,76 olarak gerçekleşmiştir. **Haziran 2025** anket sonuçlarının, **ay sonu** için 39,68; **2025 yıl sonu** için 44,13 ve **2026 yıl sonu** için 50,88 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, katılımcılarının döviz kuru seviyesine ilişkin beklentilerinin, *Grafik 12’te, Grafik 14’te ve Grafik 16’da da görüleceği üzere, 2025 yıl sonu için ihmal edilebilir, Temmuz 2025 ay sonu ve 2026 yıl sonları için kısmi derecede artış gösterdiği görülmektedir.* Katılımcıların yıl sonu beklentileri dikkate alındığında Türk Lirası’nda, 2026 yılında bir önceki yıla göre %17,26 civarında değer kaybı beklenmektedir. Türk Lirası değer kaybı beklentilerinin seyrine bakıldığında; **2024 yılının Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım, Aralık** ayları için sırasıyla %19,60; %18,23; %18,81; %18,27; %18,07; %20,49; %20,62; %20,46; %22,22 ve **2025 yılının Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran** ayları için sırasıyla %16,56, %17, %15, %17, %15, %15,29 olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, TL’deki değer kaybı beklentisinin **2025 yılında 2024** yılına göre azalma eğilimine girdiği, aylık dalgalanmaların devam etmekle birlikte **Temmuz 2025’te** bir önceki aya göre yükseldiği söylenebilir. **Temmuz ayı** anket sonuçlarına göre %17,26 olan 2026 sonu TL’deki değer kaybı beklentisi, aynı zaman dilimi için %22,41 olan enflasyon beklentisinin altında oluşmuştur. Bu bağlamda, katılımcıların döviz kurundan enflasyona yönelik geçişkenliği, gelecek dönemlerde fiyat artışlarının bütününü olmasa da önemli bir nedeni olarak göz önünde bulundurduğu söylenebilir. **2025 ve 2026 yıl sonu için IMF’nin** sırasıyla 52,57 ve 62,97 ile **OVP’nin** 42 ve 44,6 tahminleri (*TL ve dolar bazındaki yıllık milli gelir tahminlerinden elde edilen ortalama dolar kuru beklentisi*) ile karşılaştırıldığında, anket katılımcılarının **her iki zaman dilimi için IMF** tahminin altında ve **OVP** tahminin üzerinde bir beklenti oluşumu içinde oldukları görülmektedir. **Ocak 2024’ten** bu yana Türkiye **CDS** priminde görülen dalgalanmaların (ortalama olarak, **2024 yılının Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım, Aralık** aylarında sırasıyla 293,65; 259,20; 271,35; 255,61; 265,75; 256,81; 266,16; 251,12; 259,68 ve **2025 yılının Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs** aylarında sırasıyla 249,68; 254,36; 313,59; 338,94; 319,18) devam ettiği ve **Haziran 2025’te** CDS priminin bir önceki aya göre 34,82 puan azalarak 284,36 değerini aldığı gözlenmektedir. CDS primindeki değişimlerinin, piyasa katılımcılarının ülke ekonomisine ilişkin risk algılarının göstergesi olması itibariyle, döviz kuru beklentilerine yansımaya devam ettiğini söylemek mümkündür.

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Temmuz ayı sonuçlarına göre, gelecek 3 ay için **kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisi Haziran ayına** göre %2,2 puan azalarak %50,73 ve **FKB’ye üye kurumlarına ilişkin sektör ortalama faiz oranı beklentisi** ise **Haziran ayına** göre %2,35 puan azalarak %57,50 olmuştur. *Grafik 18 ile Grafik 20’de görüleceği üzere, kredi faizlerine ilişkin 2025 Ocak’tan itibaren gözlemlenen azalış beklentisi eğilimi, Mart ayından itibaren yerini artışa ve Mayıs ayından itibaren tekrar azalışa bırakmıştır.* Faiz beklentilerinde gözlemlenen azalışlar kredi piyasasında olumlu-istikrarlı beklentilerin canlandığını göstermektedir. Mayıs ayından sonra gözlemlenen azalış eğiliminin süresi ve kalıcılığını değerlendirmek için ilerleyen dönem anket sonuçlarının gözlenmesi yerinde olacaktır. **TCMB verilerine göre, bankalarca açılan kredilere uygulanan yıllıklandırılmış ticari kredi faiz ortalaması,** (tümü ilk hafta olmak üzere) Nisan 2024’te %67,42; Mayıs 2024’te %65,74; Haziran 2024’te %63,18; Temmuz 2024’te 63,10; Ağustos 2024’te %61,66; Eylül 2024’te %60,93; Ekim 2024’te %60,74; Kasım 2024’te %60,34; Aralık 2024’te %61,25; Ocak 2025’te %62,19; Şubat 2025’te %57,08; Mart 2025’te 57,02; Nisan 2025’te %63,58; Mayıs 2025’te %63,33 ve Haziran 2025’te 64,88 civarında gerçekleşmiştir. Sektör ortalama faiz oranlarına ilişkin beklenti değerlerinin, gerçekleşen piyasa faizleriyle uyumlu biçimde hareket ettiği görülmektedir.

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Temmuz ayı sonuçlarına göre, katılımcıların **GSYH büyüme oranı beklentisi** Haziran ayına göre, **2025 yıl sonu** için %0,07 artarak %2,94 ve **2026 yıl sonu** için %0,02 azalarak %3,46 olmuştur. **Haziran ayı** beklenti anketi sonuçlarıyla karşılaştırıldığında, *Grafik 22*'den ve *Grafik 24*'ten izlenebileceği üzere büyüme oranı beklentisinde **2025 yıl sonu** için ihmal edilebilir artış ve **2026 yıl sonu** için ihmal edilebilir azalış gözlenmektedir. Aynı yıllar için **OV**'nin sırasıyla %4 ve %4,5 ile **IMF**'nin sırasıyla %2,7 ve 3,2 olan öngörülerıyla karşılaştırıldığında, katılımcıların GSYH büyüme oranı beklentisi, **2025 yıl sonu** ve **2026 yıl sonu** için **OV** öngörüsünün altında ve **IMF** öngörüsünün üzerinde gerçekleşmiştir.

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Temmuz ayı sonuçlarına göre, katılımcıların %54'ü **işlem hacmi**nin önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde artacağı, %37'si değişmeyeceği ve %9'u azalacağı yönünde görüş bildirmiştir. Bu oranların **Haziran ayı** anketinde %64, %24 ve %12 olduğu göz önüne alındığında, **işlem hacmi beklentisinin** *Grafik 26*'dan da izlenebileceği gibi olumlu istikrarlı bir eğilim sergilediği görülmektedir. **Temmuz ayı** anket sonuçlarına göre, **takipteki kredi oranı değişimi beklentisinde** gelecek 3 aylık döneme ilişkin artış %76 olarak gerçekleşirken, katılımcıların %21'i oranın değişmeyeceğini öngörmektedir. Anket sonuçları, **Haziran ayı** anket değeri olan sırasıyla %72 ve %27 ile karşılaştırıldığında, *Grafik 28*'den de izlenebileceği üzere **takipteki kredi oranı beklentisinin** kısmi olumsuz artış eğilimi gösterdiği görülmektedir. **Temmuz ayı** anket katılımcılarının %25'i gelecek 3 aylık dönemde **tahsilat oranının** artacağını, %48'i değişmeyeceğini ve %27'si azalacağını öngörmektedir. **Haziran ayı** anketinde bu oranların sırasıyla %24, %53 ve %23 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, *Grafik 30*'dan da izlenebileceği üzere **tahsilat değişimi beklentisinin** olumlu istikrarlı bir eğilim sergilediği görülmektedir. İşlem hacmi, takipteki kredi oranı ve tahsilat değişimi değeri bir arada değerlendirildiğinde, anket katılımcılarının ihtiyatlı beklentilerinin baskın olduğu ifade edilebilir.

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Temmuz ayı sonuçlarına göre, katılımcıların %29'u gelecek 3 ayın cari durumdan daha iyi olacağını, %54'ü farklı olmayacağını ve %17'si daha kötü olacağını belirtmiştir. **Genel gidişat beklentisine** ilişkin bu sonuçlar, **Haziran ayı** sonuçları olan sırasıyla %27, %55 ve %18 ile karşılaştırıldığında, *Grafik 32*'de de görüleceği üzere olumlu yönlü beklentilerin devam ettiği görülmektedir. **2024 yılında Nisan ve Ekim ayı** beklentileri; kötümserliğin en yüksek olduğu, istikrarlı durumdan uzaklaşma olasılığının arttığı ve sektörün geneline ilişkin olarak dönemler itibarıyla istikrarın korunacağı beklentisinin de oransal olarak düşük kaldığı iki ayrı zaman dilimi olarak ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, **2024 yılının Mayıs ve Kasım ayları, genel gidişat beklentileri** bağlamında **Nisan ve Ekim aylarında** görülen istikrarlı durumdan uzaklaşma olasılığının, istikrara dönme yönünde yön değiştirdiği iki dönem olmuştur. **Haziran 2025 ve cari ay** bültenlerinde *Grafik 32*'de görüleceği üzere, **Ocak 2025'ten Mart 2025'e** kadar, iyimserliğin istikrar kazandığı göze çarpmaktadır. **Mart ayında genel gidişat beklentisi** önceki aylardaki olumlu istikrarlı eğilimden, olumlu artan bir görünüm evrilmiştir. **Nisan ayında** ise, bu durum tersine dönmüş, olumlu artan bir **genel gidişat beklentisi** yerini olumsuz ihtiyatlı bir duruma bırakmış ve bu beklenti **Mayıs ayında** da devam etmiştir. **Haziran ayında** ise olumsuz beklentilerin yerini olumlu bir eğilime bıraktığı ve **Temmuz ayında** olumlu beklentilerin sürdüğü görülmektedir. İşlem hacmine, takipteki kredi oranına ve tahsilat değişimine ilişkin beklentiler birlikte değerlendirildiğinde, gelecek dönemde sektörün geneline ilişkin iyimser beklentilerin istikrar kazanmaya başladığı söylenebilir. Bununla birlikte, beklenti formasyonunun her bir anket döneminde değişmesinin olağan olduğunu kabul etmek ve dolayısıyla uzun dönemli eğilimler ve aylık değişimlerin kalıcılığı konusunda belirgin bir yargıya varmak için ilerleyen dönemlerde beklentilerin seyrini gözlemek yerinde olacaktır.

EK 1: Endeks Tabloları

Tablo 2: Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		99,21	102,00	101,10	100,34	100,72	100,81	100,10	100,22	100,31	100,57	102,51
2016	99,58	100,64	103,50	102,81	103,43	103,79	101,72	102,41	102,29	102,54	103,28	103,76
2017	101,77	103,27	103,50	102,11	103,15	103,04	102,59	103,10	102,40	103,06	103,52	104,60
2018	102,87	103,23	104,02	103,34	102,92	102,10	101,83	99,65	96,22	95,15	98,09	100,29
2019	96,89	97,31	100,00	99,30	99,46	97,80	99,11	97,57	99,19	100,12	100,20	101,71
2020	100,20	101,04	101,06	98,72	98,02	100,45	101,20	100,98	101,94	101,56	101,75	102,30
2021	100,63	100,77	102,20	100,84	99,42	101,68	99,96	101,04	101,48	100,89	101,91	101,58
2022	98,94	100,17	101,51	100,90	100,16	100,39	97,17	97,92	98,25	98,82	99,64	100,31
2023	99,51	98,78	100,33	101,04	99,49	97,82	98,37	98,66	99,29	98,78	98,96	99,31
2024	98,97	99,17	100,00	97,71	98,92	98,46	99,32	98,88	99,53	99,92	100,18	100,99
2025	97,90	100,68	101,45	100,75	101,54	100,75						

Tablo 3: Finansal Kurumlar Birliği Faktoring Sektörü Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		101,67	103,59	102,14	101,24	102,04	101,54	101,47	101,82	102,58	101,65	103,08
2016	100,76	102,20	102,46	101,53	101,95	102,11	100,69	101,48	101,78	101,55	102,19	102,37
2017	101,06	102,44	102,22	100,43	101,97	101,96	101,40	102,24	101,85	102,52	103,02	103,20
2018	102,25	102,91	102,77	102,11	102,35	101,79	101,88	99,67	99,51	98,98	100,04	100,35
2019	99,21	99,22	100,00	99,64	99,74	98,40	100,57	98,54	99,85	100,55	100,20	101,41
2020	100,32	100,04	100,54	98,64	97,57	99,40	100,35	99,91	100,54	100,54	100,56	101,60
2021	99,57	99,82	100,85	100,01	98,71	100,70	99,00	99,65	100,90	99,64	101,15	100,96
2022	98,27	99,56	100,33	99,89	99,19	99,61	98,48	98,72	99,90	100,07	101,03	101,30
2023	100,60	100,43	101,12	99,91	100,07	99,54	100,20	100,00	99,98	100,14	100,45	100,68
2024	100,22	100,32	101,21	99,50	100,26	99,21	100,08	99,75	100,59	100,76	100,71	102,27
2025	95,85	100,48	101,55	101,06	101,01	101,19						

Tablo 4: Finansal Kurumlar Birliği Finansal Kiralama Sektörü Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		100,60	104,58	103,47	102,63	102,54	102,91	101,19	101,95	101,05	101,63	104,06
2016	102,38	102,20	103,96	102,83	103,73	104,46	101,13	101,18	101,33	101,94	102,49	103,76
2017	101,37	103,99	104,43	102,71	103,37	103,50	102,41	102,58	101,50	102,28	102,24	104,08
2018	102,41	103,08	104,47	103,41	101,81	100,69	99,99	96,58	90,70	88,82	94,70	99,23
2019	92,83	94,34	100,00	98,43	98,83	95,88	97,90	95,31	98,30	99,35	99,83	101,53
2020	100,47	101,64	101,63	99,95	97,58	100,29	100,77	100,63	102,27	101,62	102,37	102,09
2021	101,41	101,25	102,89	102,43	100,79	102,02	100,09	101,75	102,57	102,01	103,04	101,62
2022	98,43	100,81	103,17	102,82	100,96	100,73	94,86	96,98	97,86	99,27	100,20	100,22
2023	100,62	100,37	102,24	105,55	101,16	98,59	99,43	100,67	101,36	100,97	100,45	100,02
2024	100,79	101,14	102,49	98,88	100,64	100,35	101,75	101,18	102,32	102,53	102,65	102,75
2025	102,30	104,59	104,81	103,75	106,90	103,80						

Tablo 5: Finansal Kurumlar Birliği Finansman Sektörü Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		95,37	97,81	97,69	97,15	97,59	97,98	97,63	96,90	97,31	98,42	100,39
2016	95,60	97,52	104,07	104,08	104,59	104,80	103,35	104,59	103,76	104,14	105,17	105,16
2017	102,87	103,36	103,83	103,19	104,12	103,67	103,96	104,47	103,85	104,37	105,30	106,52
2018	103,95	103,70	104,82	104,49	104,60	103,83	103,62	102,70	98,44	97,65	99,52	101,29
2019	98,62	98,38	100,00	99,84	99,81	99,11	98,86	98,86	99,42	100,48	100,57	102,19
2020	99,81	101,43	101,01	97,57	98,91	101,65	102,47	102,38	103,00	102,51	102,30	103,20
2021	100,92	101,22	102,87	100,07	98,77	102,32	100,79	101,71	100,98	101,01	101,54	102,16
2022	100,11	100,14	101,01	100,00	100,33	100,83	98,17	98,07	96,99	97,13	97,69	99,41
2023	97,30	95,52	97,64	97,65	97,23	95,34	95,48	95,32	96,54	95,24	95,98	97,22
2024	95,90	96,04	96,31	94,75	95,87	95,81	96,14	95,69	95,67	96,46	97,19	97,94
2025	95,54	96,97	98,00	97,44	96,70	97,26						

EK 2: Metodoloji

Tablo 6: Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi - Metodoloji

Metodoloji	Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi																										
Çalışmanın Amacı	Ekonominin üretim, satış ve tüketim kanallarında yer alan finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerine ilişkin göstergelerden hareketle oluşturulan bileşik endeks ile piyasanın izlenmesidir.																										
Verinin Tanımı	Finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerine ilişkin iktisadi seyrin zaman periyodunda izlenebilmesi amacıyla sözleşme/fatura adedi, tutar ve süre göstergeleridir.																										
Sektörel Kapsam	Finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerini kapsamaktadır.																										
Zaman Kapsamı	Endeksin temel dönemi 2019 yılı Mart ayı olup; sonuçlara ilişkin istatistikler 2015 yılı Ocak ayından itibaren mevcuttur.																										
Temel Dönem/Yıl	Mart 2019																										
Referans Dönemi	İçinde bulunulan aydır.																										
Ölçü Birimi	Sözleşme/Fatura Adeti – Adet Sözleşme/Fatura Tutarı – TL Sözleşme/Fatura Süresi – Ay																										
Dönemsellik	Verinin toplama sıklığı: Aylık Verinin yayımlama sıklığı: Aylık																										
Zamanlılık	Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi 4 gündür.																										
Yayımlama Takvimi	Her ayın üçüncü haftasındaki çarşamba günü Finansal Kurumlar Birliği internet sayfasında yayımlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.																										
Hesaplama Yöntemi	Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi, finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerine ilişkin üretim, satış ve tüketim kanallarını gösteren değişkenleri kullanarak oluşturulan ekonomik görünümün zaman içinde meydana gelen değişimini ölçmektedir. Endeksin teorik çerçevesi ortaya konulduktan sonra Ocak 2015-Eylül 2022 dönemini kapsayan veri kümesi analiz edilmiş ardından verinin doğasına uygun olarak 2019 yılı Mart ayı referans dönem olarak belirlenmiş ve izleyen dönemler itibarıyla aylık değişimler izlenmiştir. Endekste yer alan göstergeler ve göstergelere ilişkin ağırlıklar, endeks geliştirme dönemi içinde gerçekleştirilen masa başı araştırma ve uzman görüşü anketlerine dayanmaktadır. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ekonomik Görünüm Endeksi Ana Grupları</th><th>Ağırlıklar</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Finansal Kiralama</td><td></td></tr> <tr> <td>- Sözleşme Adedi</td><td>0,16</td></tr> <tr> <td>- Sözleşme Tutarı (TL)</td><td>0,40</td></tr> <tr> <td>- Sözleşme Vadesi (ay)</td><td>0,44</td></tr> <tr> <td>Faktoring</td><td></td></tr> <tr> <td>- Fatura Adedi</td><td>0,25</td></tr> <tr> <td>- Fatura Tutarı (TL)</td><td>0,28</td></tr> <tr> <td>- Fatura Vadesi (ay)</td><td>0,47</td></tr> <tr> <td>Finansman Şirketleri</td><td></td></tr> <tr> <td>- Sözleşme Adedi</td><td>0,29</td></tr> <tr> <td>- Sözleşme Tutarı (TL)</td><td>0,20</td></tr> <tr> <td>- Sözleşme Vadesi (ay)</td><td>0,51</td></tr> </tbody> </table> Ekonomik Görünüm Endeksi ana grupları eşit önem derecesinde endeks hesaplamasına dahil edilmiş olup; alt bileşenlerin hesaplanmasında ise göstergelerin ağırlıkları uzman görüş anketine dayalı olarak uygulanan Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) kullanılarak belirlenmiştir. Endekste yer alan göstergelere ilişkin veriler Finansal Kurumlar Birliği tarafından sağlanmakta olup; ham verinin endekse dahil edilebilecek hale getirilmesi için veri düzenlemesi ve kontrolü işlemleri yapılmaktadır. Aylık olarak derlenen veriler kullanılarak takip eden ayın üçüncü haftasındaki çarşamba günü endeks bülteni kamuoyuna duyurulmaktadır.	Ekonomik Görünüm Endeksi Ana Grupları	Ağırlıklar	Finansal Kiralama		- Sözleşme Adedi	0,16	- Sözleşme Tutarı (TL)	0,40	- Sözleşme Vadesi (ay)	0,44	Faktoring		- Fatura Adedi	0,25	- Fatura Tutarı (TL)	0,28	- Fatura Vadesi (ay)	0,47	Finansman Şirketleri		- Sözleşme Adedi	0,29	- Sözleşme Tutarı (TL)	0,20	- Sözleşme Vadesi (ay)	0,51
Ekonomik Görünüm Endeksi Ana Grupları	Ağırlıklar																										
Finansal Kiralama																											
- Sözleşme Adedi	0,16																										
- Sözleşme Tutarı (TL)	0,40																										
- Sözleşme Vadesi (ay)	0,44																										
Faktoring																											
- Fatura Adedi	0,25																										
- Fatura Tutarı (TL)	0,28																										
- Fatura Vadesi (ay)	0,47																										
Finansman Şirketleri																											
- Sözleşme Adedi	0,29																										
- Sözleşme Tutarı (TL)	0,20																										
- Sözleşme Vadesi (ay)	0,51																										

Tablo 7: Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi - Metodoloji

Metodoloji	Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi
<i>Çalışmanın Amacı</i>	Finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetim ve tasarruf finansman sektörlerinde karar alıcı ve uzman kişilerin çeşitli makroekonomik değişkenlere ilişkin beklentilerinin izlenmesidir.
<i>Verinin Tanımı</i>	Tüketici enflasyonu, döviz kuru, GSYH büyüme hızı, takipteki kredi oranı ve faiz oranları gibi temel makroekonomik değişkenlere ilişkin kısa ve uzun vadeli beklentilerin izlenmesi amacıyla üretilen göstergelerdir.
<i>Sektörel Kapsam</i>	Katılımcı paneli, Finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetim ve tasarruf finansman sektörlerindeki karar alıcı ve uzman kişiler ile profesyonellerden oluşmaktadır.
<i>Zaman Kapsamı</i>	Ekonomik Görünüm Anketi, 2023 yılı Ekim ayından itibaren uygulanmakta olup, sonuçlara ilişkin istatistikler bu tarihten itibaren mevcuttur.
<i>Temel Dönem/Yıl</i>	Ekim 2023
<i>Referans Dönemi</i>	İçinde bulunulan aydır.
<i>Ölçü Birimi</i>	Tüketici Enflasyonu Beklentisi – Yüzde ABD Dolar Kuru Beklentisi – TL Kısa Vadeli Ticari Kredi Faiz Oranı Beklentisi – Yüzde Sektör Ortalama Faiz Oranı Beklentisi – Yüzde GSYH Büyüme Beklentisi – Yüzde İşlem Hacmi Beklentisi – Kategorik Takipteki Kredi Oranı Beklentisi – Kategorik Tahsilat Değişimi Beklentisi – Kategorik Genel Gidişat Beklentisi – Kategorik
<i>Dönemsellik</i>	Verinin toplama sıklığı: Aylık Verinin yayımlama sıklığı: Aylık
<i>Zamanlılık</i>	Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi 7 gündür.
<i>Yayımlama Takvimi</i>	Her ayın üçüncü haftasındaki çarşamba günü Finansal Kurumlar Birliği internet sayfasında yayımlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.
<i>Hesaplama Yöntemi</i>	Ekonomik Görünüm Anketine ilişkin veri analizi gerçekleştirilirken tanımlayıcı istatistikler kullanılarak veri kümesi özetlenmektedir. Bu aşamada verinin ölçüm düzeyi ve frekans dağılımı göz önüne alınarak uygun merkezi eğilim ölçüsü hesaplanmaktadır. Diğer bir ifadeyle veriyi tek başına temsil eden değeri hesaplayabilmek için uygun ortalama seçimi yapılmaktadır. Bu süreçte veri kümesindeki aykırı ya da uç değerler analiz edilerek, aykırı (outlier) ¹ veya uç değerler (extreme outlier) ² çıkarılarak hesaplanan ortalamalar ile budanmış ortalamalar (trimmed mean) ³ gibi istatistikler arasından en uygunu tercih edilmektedir.

¹ Aykırı (Outlier) Değer: Tukey's Hinges yöntemine göre hesaplanan Q1: Alt Kartil, Q3: Üst Kartil olmak üzere; $Q1 - 1.5 * (Q3 - Q1)$ 'den küçük ve $Q3 + 1.5 * (Q3 - Q1)$ 'den büyük değerler aykırı değer olarak kabul edilmektedir.

² Uç (Extreme Outlier) Değer: Tukey's Hinges yöntemine göre hesaplanan Q1: Alt Kartil, Q3: Üst Kartil olmak üzere; $Q1 - 3 * (Q3 - Q1)$ 'den küçük ve $Q3 + 3 * (Q3 - Q1)$ 'den büyük değerler uç değer olarak kabul edilmektedir.

³ Budanmış Ortalama (Trimmed Mean): Belirli bir yüzde oranındaki en yüksek ve en düşük değerlerin veri dizisinden çıkarılması sonrasında hesaplanan aritmetik ortalamadır.

EK 3: Anket Formu

Tablo 8: Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Özet Sonuçları

Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi			
	Aylık Enflasyon	Yıllık Enflasyon	
	Cari Ay Sonu	Cari Yıl Sonu (Ocak-Aralık)	Gelecek Yıl Sonu (Ocak-Aralık)
Tüketici enflasyonu beklentiniz nedir? (%)	1,86	31,45	22,41
Bankalararası döviz piyasası ABD Dolar kuru beklentiniz nedir? (TL)	40,19	44,14	51,76
Yıllık GSYH büyüme beklentiniz nedir?(%)		2,94	3,46
Kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentiniz nedir?	3 Ay Sonrası 50,73		
Sektörünüzdeki ortalama faiz oranı beklentiniz nedir?	3 Ay Sonrası 57,50		
Sektörünüzdeki işlem hacmi (önceki 3 aylık döneme kıyasla beklentiniz nedir?)	Artacak 54%	Aynı 37%	Azalacak 9%
Takipteki kredi oranı (NPL) değişimi hakkında beklentiniz nedir?	Artacak 76%	Aynı 21%	Azalacak 3%
Sektörünüzdeki tahsilat değişimi hakkında beklentiniz nedir?	Artacak 25%	Aynı 48%	Azalacak 27%
Sektörünüzdeki genel gidişat hakkında (önceki 3 aylık döneme kıyasla) beklentiniz nedir?	Daha İyimser 29%	Aynı 54%	Daha Kötümser 17%

- Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi ve Beklenti Anketi İstatistikleri Projesi 2022 yılı Mart ayından itibaren İstanbul Üniversitesi ile Finansal Kurumlar Birliği tarafından yürütölmektedir.
- Beklenti anketi sonuçları, katılımcıların değeriendirmeleri esas alınarak hesaplanmakta olup, Finansal Kurumlar Birliği'nin görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.
- Endeks sonuçları, Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nde (MFKS) ile Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sisteminde (FKSTS) yer alan ve FKB bünyesinde derlenen verilerin kullanıldığı akademik bir araştırmanın ürünü olup, Finansal Kurumlar Birliği'nin görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.